HARB TARİHİ VESİKALARI DERGİSİ

Yıl : 8 Mart - 1959 Sayı : 27

İstiklâl harbinde Sâmsun Bahriye müfrezesinden bir grup
1920 - 1923

189 Sayılı Ordu Dergisine Ektir

1970 SB 569

E. U. Basımevi
ANKARA
1959

1

2

Yazı işleri :
E. U. Rs.
Harb Tarihi Dairesi

Harb Tarihi Vesikaları DERGİSİ

Üç ayda bir çıkarılır
(Mart, Haziran, Eylûl, Aralık)
Ayları

Basım işleri :
E. U. Basımevi
ANKARA

Yıl : 8 | Mart - 1959 | Sayı : 27

20 KASIM 1959

Tarih yazmak, yapmak kadar mühimdir. Yazan, yapana sadık kalmazsa; değişmiyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.

ATATÜRK

İstiklâl harbinde Sâmsun Bahriye müfrezesinden bir grup
1920 - 1923

İÇİNDEKİLER:

1 — Vecizeler
2 — Tarihî vesikalar ve açıklamalar

189 sayılı Ordu Dergisine ektir

KÜTÜPHANE

E. U. Basımevi
ANKARA
1959

Vecizeler

Benliğini bulmayan milletler, başka milletlerin şikârıdır.

ATATÜRK

Benim kanaatim o idiki, ve daima o olduki dünyada insan diye yaşamak istiyenler, insan olmak vasıflarını ve kudretini kendilerinde görmelidirler. Bu uğurda hertürlü fedakârlığa razı olmalıdırlar. Yoksa hiç bir medeni millet, onları kendi sırasında ve vasfında görmek istemez.

Aralık/1918

ATATÜRK

Muvaffakıyetlerde gururu yenmek, felâketlerde ümitsizliğe mukavemet etmek lâzımdır.

T. T. K. Belleten No.: 77-80

ATATÜRK

6

TARİHÎ VESİKALAR

7

8

690, 690-A, 690-B ve 690-C No. lı vesikaların açıklaması

1 — 690 sayılı vesika; Sadrazam ve Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetinin Türkiye ile İtilâf Devletlerinin bir mütareke akdine muvafakat eylediklerine ve memleketimizde bulunan Almanlar hakkında İtilâf Devletleri nezdinde yaptığı teşebbüse dair Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığına gönderdiği kapalı tel suretiyle, Y. Or. Gr. K. Liman Von Sanders'in Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetinin bu kapalı teline verdiği karşılığın özetine aittir.

2 — 690/A sayılı vesika; Sadrazam ve Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti tarafından Yıldırım Ordular Grupunun emir ve kumanda işlerini düzenlemek için 7 nci Ordu Kumandanlığına gönderdiği emri göstermektedir.

3 — 690/B sayılı vesika; Sadrazam ve Başkumandanlık Erkânıharbiye Reisi Ahmet İzzet Paşa bugün (30 Ekim 1918) Mondros'ta bulunan Mütareke Heyeti Bşk. Rauf Beye (Sayın Rauf Orbay) mütarekenin imzalanmasını emir ettikten sonra, ilk iş olarak Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığına, emir ve kumandanın 7 nci Ordu Kumandanı M. Kemal Paşa'ya devir ve teslimi için gerekli hazırlıkların yapılması hakkında tel emirleri sureti ile, Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı General Liman Von Sanders'in bu emre dayanarak Erkânıharbiye Reisi Sedat Bey (Korgeneral Sedat Doğruer) delâletiyle M. Kemal Paşa'ya gönderdiği kapalı teli göstermektedir.

4 — 690/C sayılı vesika; Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetinin 690/B sayılı vesikayı teşkil eden kapalı teline verdiği cevabı göstermektedir.

Vesika No.: 690

27/Teşrinievvel/334

Başkumandanlıktan Yıldırım Ordular Grupu ve 7 nci Ordu Kumandanlığına

Düveli İtilâfiye Türkiye ile bir mütareke akdine sureti umumiyede muvafakat edeceğini beyan etmiştir. Bu bapta birinci şart olarak Almanların tahtı emniyette olarak avdet etmelerini talebettim. Birkaç güne kadar cevap gelmesi muhakkaktır. Binaenaleyh, Alman kıtaatının yakın bir zamanda geri çekilmek mecburiyetinde kalacağı dâhili hesabedilmelidir.

Sadrazam ve Başkumandanlık
Erkânıharbiye Reisi
Ahmet İzzet

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı Liman Von Sanders Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetinin bu kapalı teline: "İngilizlerle mütareke imzalanmaz ve harekâtın tekrar başlaması zarureti karşısında bu yabancı birliklerin cepheden geri alınmasının doğru olamıyacağı" karşılığını verdi (ARŞİV).

Not : Vesikanın sureti konmadı.

Vesika No.: 690/A

Adana
30/10/34 (1918)

Katma'da:
Raco'da : Yedinci Ordu Kumandanı Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

Gayet acele ve pek mahremdir

İzzet Paşa Hazretlerinden Grupa gelen telgrafı aynen arzediyorum:

(Zatı devletleri mütarekenin akdiyle Grup Kumandanlığını terkedince mezkûr kumandanlığın Mustafa Kemal Paşa'ya tevdiini tasavvur ediyorum. Binaenaleyh Mustafa Kemal Paşa'nın herân kumandanlığı deruhte edebilmesi için kendisine şimdiden muktezi izahat ve malûmatın ita buyurulmasını rica ederim).

Yedinci Ordunun vaziyetine nazaren berayı müzakere zatı samilerinin Adana'ya teşrifleri mi, yoksa bendenizin bir gün için Raco'ya gelmekliğimin

10

mi? münasip olacağının emir ve işarına muntazırım. Adana'ya teşrif tercih buyurulduğu halde hemen hareket olunabileceğinin zatı samilerine iblâğını Müşür Paşa Hazretleri bendenize emir buyurdular.

Yıldırım Ordular Grupu
Erkânıharbiye Reisi
Sedat

Şifre edilmiştir
Saat 9 evvel
Kemalettin

Vesika No.: 690/B

Gayet mühim ve müstaceldir 2707

Muamelât-ı Zatiye Müdüriyetine
Yedinci Ordu Kumandanı Mustafa Kemal
Paşa Hazretlerine

1 — Yıldırım Ordular Grupunun emir ve kumandasının tarafı âlilerinden deruhte buyurulmasını Liman Paşa'ya ve ayrıca zatı âlilerine tebliğ etmiştim. Binaenaleyh işarı sabık veçhile tekmil grupun sevk ve idaresi ifa buyurulur.

2 — Ahvalı hazıra tahtında Yedinci Ordunun dahi resen zatı âlilerine merbutiyeti daha uygun ..... olduğundan emir ve kumandanın bu tarzda icra ve ifası mütemennadır.

30 - Teşrinievvel - 334
~~30 - Ekim - 1918~~

Sadrazam ve Başkumandanlık
Erkânıharbiye Reisi
Ahmet İzzet

Not: Vesika sureti konmadı.

Vesika No.: 690/C

Şifre
I
542

Sadrazam Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetine

Müşür Liman Von Sanders Paşa Hazretleri işar-ı fâhimanelerine istinaden acizlerini Adana'ya celp ve bu günden itibaren Grupun kumandasını uhde-i acizaneme tevdi eylemiştir. Yedinci Ordu Kumandanlığı vekâletini Yirminci Kolordu Kumandanı Mirliva Fuat Paşa'ya terk ile Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığı vazifesinin ifasına mübaşeret edilmiş ise de bu bapta canib-i samilerinden henüz bir emir ve irade telâkkı edilmemiş olduğu mâruzdur.

31/10/34

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
M. Kemal

Şube 3, Şube 4'e birer suret verilmiştir.
31/10/34

Şifre edilmiştir
Kemalettin

-12

Vesika No: 690/A

فاطمه ده:
احوده:

بدرددد قوماندان مصطفى كمال پاشا
حضرتلرينه

آطنه
٢٠-١٠-٣٤

غايت مجده دليلى كوندم.

بن پاشا حضرتلرنه عرضه كلمه تلغرافى چنا عصه ايدوم
[ذكر قوماندانلرنه
دولتلى مشاركه حضرتلرينه عرضه
قوماندانلق ترك ايدكم]
[مصطفى كمال پاشانه حاله
بناءً عليه مصطفى كمال پاشانه توزيعى بصره ايدوم
تمديد
تنظيف اصلاحات ومعلوماته
قوماندانلق دوقمه ايوبلى ايچه كندينه
اعده بويلنى جالب ايدم]

بن ايدوندك حضرتلرى نظراً براى مذاكره ذات سامينه آطنه
بيرى ايدوندك بركوده ايچه اجويه كلمكلكمك مى؟ مناسب
تزيقه ترجيح بويورلديغى حالده
آطنه
تشريفلرى امر واشعارينه منتظر
سامينه ابلاغ شيرپاشا حضرتلرى شنه لرى
اله جنبك
همان هرنه اطانيه جانك ذات
امرلرينه

سليم
طبيب

نظر الجناب
٢

Vesika No: 690/c

[illegible] قومانداسنه ایکامه جیه [illegible]

شبط

٥٢٥

[illegible] پاشا حضرتلری استماعاً فیمابعد [illegible] استناداً
[illegible] پاشا یه [illegible] دیوکوندن اعتباراً غزه قومانداسی عهده
عاجزانه [illegible] حلب [illegible] بندیم ایدوب قومانداسنی ترک ایدیلمسی
[illegible] ایله مشار [illegible] ترک ایدیلمسی
قول اردوسی قومانداسی مرلو اعلی فواد پاشا یه مباشرت ایدیلمسی ده
[illegible] وظیفه سنه انقیاد [illegible] بر آر و اراده تلقی ایدیلمسه
[illegible] هو [illegible]
بو بابده جانب سامیدن [illegible]
[illegible]

٢١ / ١٠ / ٢٤

خمری یاد حضرتلری شلبایه

[illegible] ٢ [illegible] یرده [illegible]
٢١ / ١٠ / ٢٤

[illegible]

16

691 No. lı vesikanın açıklaması

M. Kemal Paşa, 690/3 sayılı vesikayı teşkil eden Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığı Erkânıharbiye Reisinin teline verdiği cevabı göstermektedir.

Vesika No.: 691

Kısım I 30/10/34 b

Raco	Gayet aceledir
30/10/34	262

Yıldırım Ordular Grupu Erkânıharbiye Riyasetine

Bugün zevalde Adana'ya otomobil ile hareket edeceğimin Müşür Paşa Hazretlerine arzını rica ederim.

I
30/10
Sedat

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
7 nci Ordu K.
Mustafa Kemal

غایت عجله در

٢٦٤

راجو ٩

٢٢/٢/٢٠

٢١ ٢٠ ١ ٢١ b

سلیم ایردوری غره باشکاتبه جیرلسون

بوکونه زاده اطنیه اوطومبیل ایله حرکت ایده جکمدن مشیر پاشا حضرتلرینه حضور ایله ایرسه

I

فخری و حضرت پاشایه

٧ ایردوله

١٢

20

692 No. lı vesikanın açıklaması

M. Kemal Paşa, kendilerinden inhilâl eden 7 nci Ordu Kumandanlığına XX nci Kolordu Kumandanı Ali Fuat Paşa'nın (Sayın Ali Fuat Cebesoy) vekâlet edeceğine dair Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığına gönderdiği kapalı teli göstermektedir.

Vesika No.: 692

Raco'dan — **Şifre**

30/10/34

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığına

Adana'ya hareketim hakkındaki telgrafa zeyildir. (262 sayılı tele):

Gaybubetim esnasında Ordu Erkânıharbiye Reisi Raco'daki karargâhımda namıma umur ve muamelâtı tedvir etmekle beraber harekâtı askeriye noktai nazarından Fuat Paşa Katma'daki karargâhından Kolordu Kumandanlığı vazifesine devam etmekle beraber acizlerine vekâlet edeceği mâruzdur.

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
Yedinci Ordu Kumandanı
M. Kemal

Kapadım ve telgrafhaneye verdim
30/10/34
Saat 11.20 evvel

Okunamadı

2

22

مشیخره

راجوده

۲۹ / ۱۰ / ۲۰

بیلدیرم اردو / عرضیجی قومانداننه

اطنه یه جونجی فرقه‌سی تفویض ایدیلدی.

غیبوبتم اثنا سنده اردو ایکا دهجه یه‌سی راجوده‌کی قوارگاهنده
ناحیه امور دمیریولاری مدیری ایچکه برابر حرکات عسکریه نقلیه نظارتنده
فؤاد پاشا قاطع ده‌کی قوارگاهنده قره‌اردو قومانداننی وظیفه‌سنه
دوام ایچکه برابر عاجزانه وکالت ایدرکن معروضدر.

فخری یاور حضرت شهریاری
یدنجی اردو قومانداننه

قیادم وتوقیعانه دیردم
۲۹ / ۱۰ / ۲۰

24

693 No. lı vesikanın açıklaması

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti tarafından Yıldırım Ordular Grupu bölgesinde bulunan Alman birlikleriyle münferit personelinin ve bizzat kendilerinin de emir ve kumandayı M. Kemal Paşa'ya tevdi ederek İstanbul'a dönmeleri hakkında Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığına gönderilen kapalı teli göstermektedir.

Vesika No.: 693

Karargâhı Umumî	18	**Zata mahsus ve müstaceldir**
30/10/34	Şube	
4.45 sonra	127	
	31/10/34	

Yıldırım Ordu Grupu Kumandanlığına

Grup mıntakasında bulunan bilûmum Alman kıtaatiyle münferiden memur Alman zâbitan ve efradının derhal Dersaâdet'e sevk ve iadelerini zatı devletlerinden rica ederim. Bundan maada zatı devletlerinin de Grupun emir ve kumandasını Mustafa Kemal Paşa'ya tevdi ederek Dersaâdet'e avdet buyurmalarını rica ederim. 30/10/34

Sadrazam ve Başkumandanlık
Erkânıharbiye Reisi
Ahmet İzzet

Harekât
9189

Aslı Dördüncü Şubededir
Birinci Şubeye takdim
31/10/34 Rıza

26

ذاته مخصوص
ومستعجل

١٨ ص
١٢٧
٢٤/١٠/٢٤

يلدرم اردوغزدن جناب ذاته

وارطاغمی
٢٤/١٠/٢٠
ص ٤٤ حمه

غزده نقطه نظرنده بولنان المانه قطعاتیله تفرداً مأمور المانه ضابطانه و افرادنیك رجال رسمیه سوجه و اعاره لرینی ذات دوستانه رجا ایده‌رم بونه ماعدا ذات دوستانه‌ده غزده‌کی امرد قوماندانی مصطفی کمال پاشایه توریع ایده‌رك رسمیه عودت بیورمدینی رجا ایدرم

٢٤/١٠/٢٠

صدر اعظم و سرعسکر ذاته‌ده‌ریسی
احمد عزت

حرکات
٩١٨٩

اصل دوردنجی شعبه‌ده در
برنجی شعبه‌یه تقدیم
٢٤/١٠/٢٤

28

694 ve 694 mükerrer No. lı vesikaların açıklaması

693 sayılı vesikayı teşkil eden belgeye Yıldırım Ordular Grupu Kumandanının verdiği karşılığın tercümesiyle Almanca aslını göstermektedir.

Vesika No.: 694

Adana
30-10-34

Zate mahsus
ve
Gayet müstaceldir
Numara
538

Başkumandanlık Erkânıharbiye Reisi İzzet Paşa Hazretlerine

30-10-34 tarih ve $\frac{\text{Harekât}}{9189}$ numaralı zate mahsus müstacel iradelerini aldım. İcraata başladım. Nakliyata yarın 31-10-34 ibtidar edileceğini ve Grupun emir ve kumandasını kezalik Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine tevdi eyleyeceğimi arzederim.

Sedat

Müşür
Liman Von Sanders

Şifre edilmiştir
30/10/34
saat 7.30 sonra
Yaver
Kemalettin

ط

٢٠ - ١٠ - ٩٤

ذات مخصوصه

و

حاجی سعید

نامه‌لری تماماً بوده رشید غازی پاشا

حضرتلری

نمره

٥٢٨

٢٠ - ١٠ - ٩٤ تاریخ و ٩١٨٩ حامله

مورده ذات مخصوصه مسجل اوراق

نقلیاتی بابه ٢١ - ١٠ - ٩٤

آلدم. اوراقه باشلادم.

ابتدا ایدیجکی دعدیک اورنوبانه‌نی کذلک بابه مطلع

کلاپاشا حضرتلری نوبه‌سی ایدیجکی عصه‌ایده‌م

نامه نوبه‌تامه‌سی

٢٠

٢١

Vesika No: 694 Mükerrer

Seiner Hoheit

Grossvezier Izzet Pascha

Constantinopel

Alles wird genau der Anordnung

Euer Hoheit u Nr 9189 ausgeführt.

Die Transporte beginnen morgen.

Ich uebergebe morgen den Oberbefehl an Seine Exz

Mustapha Kemal Pascha Yiman von Samsun

ARŞİV:

Müşür paşa hazretlerinin hattı destleridir

30/10/34

SEDAT

34

695 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının, Grupun Mütarekenin imzalandığı 30 Ekim 1918 gününe ait durumunu açıklıyan, muharebe raporunu göstermektedir.

Vesika No.: 695

Numara
539

Adana
30/10/34

ŞİFRE EDİLDİ
İKİNCİ ORDUYA TELEFONLA
YAZDIRILDI.

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine
İkinci Ordu Kumandanlığına
Altıncı Ordu Kumandanlığına
Yedinci Ordu Kumandanlığına
Sekizinci Ordu Kumandanlığına
Baş Menzil Müfettişliğine

1 — Yedinci Ordu Cephesinde:

a. Halep-Katma şosesiyle gelen beş zırhlı otomobil makinelitüfek ateşiyle püskürtülmüştür.

30-10-34 öğleden evvel iki düşman tayyaresi Yirminci Kolordu üzerinde Tayeran etmiş ve işbu tayyarelerden biri Katma'dan garba doğru hali harekette bulunan tren üzerine makinelitüfek ateşi yaparak yalnız bir neferin şehadetine sebebiyet vermiştir.

Antakya'da dörtyüz kadar müsellâh Fellâh'ın toplandığı işidilmiştir. Düşmanın üç sefinesi bugün kablezzeval saat yedide ARsuz açıklarına gelmiş ve badehu Mersin istikametine çekilmiştir.

b. Yedinci Ordunun bugünkü vazulceyşi berveçhi âtidir:

Yedinci Ordu Karargâhı ve muharebe kademesiyle Raco'da Yirminci Kolordu Karargâhı Katma'da, Üçüncü Kolordu Karargâhı da Kurtkulak istasyoniyle - Kışla arasında

24 ncü Fırka Marata-Babliyet-Halepli ve şarkında

XX nci Kolordu Tettip-Tatmaraş-Aynıdakne'de

Mürettep Süvari Alayı Cebrin'de

43 ncü Fırka Cebrin'in cenubu şarkisinde

XX nci Kolordunun dümdarı Dirülcemal'de

43 ncü Fırka Müfrezesinin dümdarı Ziyara'da

2 — İkinci Ordu mıntakasında şayanı arz vaka yoktur.

3 — İşbu rapor (.....)

Kumandan emriyle
Yıldırım Ordular Grupu Erkânıharbiye
Reisi
Sedat

36

Vesika No: 695

قطعات
٥٢٩

آلمه
٢٢/١٠/٢٠

[illegible]

باسره قوغاندا نفقه رکاسه جریه رباشت جلبله سنه
آیلیغی اردو قوغاندا نفقه
آیلیغی اردو قوغاندا نفقه
یدیغی اردو قوغاندا نفقه
سکزیغی اردو قوغاندا نفقه
باسره عزل مفصلکه

نفقه ایولری
آیلیغی اردو، تلفونه یازیلری

١ - یدیغی اردو جزئی :
طلب - فاطمه توسیلیله
ج - نسبه زهره اوتومو

[illegible] قادر، نفقه آلنسنه بو سلوبلنمشدر.
٢٠ - ١٠ - ٢٢ ارکلرده اول ایکیدکمه طیاره‌ی یکیمخ قولاردوزنه طیاره‌ایله
داشوطیاره‌ی وارده‌ری [illegible] فاطمه‌ده غرب طرفنی حال حاضره‌ده بولنان زوجه
[illegible] قادر، نفقه آلنسنه‌یاچه [illegible] شهادتلر [illegible] بیشه‌دیشه
[illegible] دسکنه اوچ سنه‌ی تجاوز
[illegible]

ب - یدیغی اردو ماناما - بابلیسه - حلبه دستقه
٢٤ نجی فرقه ماناما - تاماسم - عبدالقادر ده
٢٠ نجی قول اردو شیب - تاماسم
دستقه سوبالایی جبه ده
٤٢ نجی فرقه جبه‌یه خوب دستقه ده
٢٠ نجی قول اردو زنبلا دمداری دراجاه ده
٤٢ نجی فرقه دمداری طیاره‌ده

[illegible]

٢ - ایکی اردو منفرد سنده شایانه عمله وقدیرلرنه -
٣ - شوایله -
ورلسنه -

قومانداری
سعدی اردوسی قرباباشی

٤

696 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı Mareşal Liman Von Sanders'in Grupa yayınladığı vedanamesini göstermektedir.

Vesika No.: 696

31/10/34

Yıldırım Ordular Grupunun emir ve kumandasını bugünden itibaren mefahir ile malî birçok muharebatta temayüz etmiş bulunan Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine tevdi ediyorum. Bu münasebetle emir ve kumandam altında Hükûmet-i Osmaniye'ye hidemat-i bergüzide ifa etmiş bulunan bilcümle Erkân Ümera ve Zâbitan ile memurin ve efrada samimî kalbimden kopan şükranlarımı beyana müsaraat eylerim.

Beni Yıldırım Grupunun birçok zâbitan ve efradına pek kavi rabıtalar ile bağlıyan Gelibolu eyyam-ı mefahiri ile Anadolu sevahilinde icra edilmiş olan teşebbüsatı kahramanane tarih-i âlemde ilelebed unutulmaz hâtırat bırakacaktır. Filistin'de altıbuçuk ay müddet bilâfasıla devam eden ve heyeti umumiyesi bir silsile-i muvaffakıyat telâkkisine seza olan müdafaa-i anudâne ve bu meyanda bilhassa Tellilazur, Tormos, Aba, Elkafir muharebatiyle her iki Şeria muharebatı kendilerine birkaç kerre mütefevvik bir düşmana karşı ve namütehani mahrumiyetler içinde harbeden Osmanlı Ordusiyle Alman ve Avusturya kıtaatının kahramanlıklarını irae etmiştir.

Bu vekayide bende Osmanlı Hükûmetinin kahraman evlâtlarına istinaden kemali itimat ile istikbale hazırlanabileceği kanaatini hâsıl etmiştir. Osmiştir. Osmanlı kavm-i necibiyle müttefiklerine istikbalde sulh ve müsalemet ihsan buyurarak senelerce temadi eden muharebat neticesi kanıyan yaralarını iltiyampezir etmesini eltaf-ı suphaniyeden tazarru' ederken bana tarihî günler yaşatan kahraman silâh arkadaşlarımla mübarek Osmanlı toprağına arzı veda eylerim.

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı
Müşür
Liman Von Sanders

İkinci Ordu Kumandanlığına
Şube 1
Harekât
2115

Makinelitüfek Kumandanlığına

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı Müşür Liman Von Sanders Paşa Hazretlerinin emir ve kumandadan infikâki hasebiyle istar buyurdukları emirnamelerini aynen tebliğ ve Osmanlı Ordusunda büyük hidemat ifa etmiş olan Müşarünileyhin Osmanlı milleti ve Ordusunun istikbali hakkında perverde ve izhar buyurdukları hissiyatı necibe ve hidematı mesbukasından dolayı lisanı şükran ile tekmil Ordum namına bir âriza-i cevabiye takdim eylediğimi beyan eylerim.

Emirname
1
131

İkinci Ordu Kumandanı
Mirliva
Nihad

Not:
İkinci Ordu Kumandanının bu hağıyesinde bahis konusu ettiği karşılık bulununca yayınlanacaktır (ARŞİV).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

42

697 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı Mareşal Liman Von Sanders'in Grupun emir ve kumandasını M. Kemal Paşa'ya devir ve teslim ederken verdikleri demece aittir. (Bu demeç General Sedat Doğruer'in Yıldırımın âkıbeti adlı eserinden alınmıştır).

Vesika No.: 697

Mustafa Kemal Paşa'nın hâtırat sayfalarında Adana'da Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı Liman Von Sanders'den emir ve kumandayı tesellüm suretlerini şöyle nakletmektedir (ARŞİV):

"Liman Von Sanders, melûf bulunduğu terbiye ve nezaketle, fakat çok hazin bir lisan ile, bana şu kısa cümleleri söyliyerek kumandayı terk ve teslim etti:

— Ekselâns, siz, muharebe cephelerinde, Arıburnun'da, Anafartalar'da çok yakından tanıdığım kumandansınız. Aramızda gerçi belki hâdiseler ve vakalarda oldu, fakat nihayet bunlar bizi birbirimize daha iyi tanıtmış oldular; kalbten dost olduğumuzu zannediyorum. Bugün Türkiye'yi terke icbar olunurken emrim altındaki Orduları, Türkiye'ye ilk geldiğim zamandanberi takdirkâri bulunduğum bir kumandana tevdi ediyorum. Bu umumî felâket içinde bedbahtlık duymamak mümkün değildir; Ben yalnız birşey ile müteselli oluyorum: Kumandayı size terk ve tevdi etmek! Bu dakikadan itibaren emir sizindir, Ben sizin misafirinizim".

31 Ekim 1918

698 No. lı vesikanın açıklaması

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti tarafından Mütarekenin imzalandığına dair Ordulara gönderilen 2677 sayılı tel emrini göstermektedir.

Vesika No.: 698

Fevkalâde müstaceldir

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığına

Karargâhı Umumî **2677** **4.20 sonra** **31/Minh** **6.35 sonra**

Bugün 31 Teşrinievvel 334 öğleden muteber olmak üzere Düvel-i İtilâfiye ile mütareke akdeyledik. Düvel-i mezkûrenin murahhasları keyfiyeti Bulgaristan, Suriye ve Irak'ta bulunan Orduları kumandanlarına tebliğ etmişlerdir. Mütareke şeraitine sureti katîyede riayet olunması. Bu tebliğin alındığının işarı lâzımdır. Tafsilât ayrıca bildirilecektir.

31/Teşrinievvel/334
Ekim 1918

Sadrazam ve Başkumandanlık
Erkânıharbiye Reisi
Ahmet İzzet

MÜTAREKENAME

65

(٤)

تلغراف نامه

عرضی	نومرو سی	کلمه سی	تاریخی	دولت عثمانیه			تصدیق عمل		تاریخ			
[illegible]	٢٦٧٦	٥٠	[illegible]	[illegible]			[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

48

699 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığı tarafından Mütarekenin imzalandığına dair 2 ve 7 nci Ordular ile Halep Vilâyetine gönderilen kapalı tel aslını göstermektedir. "Bu emrin başında bahis konusu edilen Erkânıharbiye Riyasetinin teli 698 sayılı vesikadadır".

Vesika No.: 699

Adana
31-10-34

MAHREM VE ZATE MAHSUSTUR
MÜSTACELDİR
Numara
3

Yedinci Ordu Kumandanlığı Vekâletine
İkinci Ordu Kumandanlığına

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetinden mevrud telgraf sureti balâdadır. (Mütarekenamenin imzalandığına dair).

Yedinci Ordunun ileri hattının ve keşif mıntkasından bu gece çıkarılacak sabit keşif kolları vasıtasiyle mıntakaya hâkimiyetin temini ve sabit keşif kollarımızın düşmanla müsademeden içtinap eylemeleri lâzımdır. Reyhaniye ve Harim'deki noktalarımızla ve İskenderun cenup sahilindeki tarassud postalarımızla muhabere edilerek bunların da behemehal yerlerinde kalmaları teminedilmelidir.

Düşman tarafından gönderilecek mükâleme memurlarının hüsnü kabulleriyle beraber size şerait-i mütareke tebliğ edilinceye kadar sureti münasebede işgal edilmeleri mercudur.

Sedat

Grup Kunmandanı
Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
M. Kemal

Kapadım ve berayı keşide Kenan Efendiye teslim ettim.

31/10/34
saat 7.10 sonra
Haydar Nuri

MÜTENEVVİA

İkinci Ordu Kumandanlığına

Yedinci Ordu Kumandanlığına yazılan şifre sureti balâya naklen mâ ruzdur.

Kumandan emriyle
Yıldırım Ordular Grupu Erkânıharbiye
Reisi

Halep Vilâyeti Celilesine

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetinden mevrud telgraf sureti balâda mâruzdur.

Kumandan emriyle

Halep Vilâyetine ve İkinci Orduya tahriren yazılmıştır. Kemalettin

Ali Rıza 31/10/34

Vesika No: 699

[redacted]

[redacted]

[redacted]

52

700 No. lı vesikanın açıklaması

698 sayılı vesikayı teşkil eden Mütarekenin imzalandığına dair emrin Yıldırım Ordular Grupu tarafından alındığına dair Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetine gönderilen kapalı telin aslını göstermektedir.

Vesika No.: 700

Adana
31/10/34

Fevkalâde müstaceldir.
Numara
545 Harekât

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine

Mütarekenameden bahis olan 31-Teşrinievvel-34 tarihli ve 2677 numaralı telgraf 31-10-34 öğleden sonra saat 6.45'de Grupua vâsıl olmuş icabedenlere de tebliği keyfiyet edilmiştir.

Şerait-i mütareke hakkında işar-ı devletlerine eylediğim mâruzdur.

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı
Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
M. Kemal

Deraliye'de Mehmet Efendiye 31/minh
Saat 7.15 sonra
İbrahim

MÜTAREKENAME

(٣)

خود اداره صحیه

اظ
٢١-١٠-٢٤

باسه خوبانه امنه اطلاعه بیک حلدر

تلوه

٥٤٥ حمال

تلوه

مشاریه دن باخه ارلاه ٢١ - نشه یه ارل ٢٤ تا بنده
٢٦٧٧ نفوس ولو. مذاهب ٢١ - ١١ - ٢٤ ارکاده حمله
سعت ٦٤٥ ده خوبه داخل ایجاب ایتدیره جکلر
کیف ایتمشلر.
مشاریه حمله استنا -
دولتنیه استنا -
الحمد لله حمله -

سلیم زیم - ورارلی
قوماندانی
(قصه باده حمله شهیدلر)

دعلام محمد اقو
٢١
٥ حمال
٧

مشاریه نامه

86

701 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupunun 31 Ekim 1819 gününe ait Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetine ve Ordulara gönderdiği harb raporunun aslını göstermektedir.

Vesika No.: 701

Adana
31/10/34

1
Şube
548

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine
İkinci Ordu Kumandanlığına
Altıncı Ordu Kumandanlığına
Yedinci Ordu Kumandanlığına
Sekizinci Ordu Kumandanlığına
Baş Menzil Müfettişliğine

1 — Yedinci Ordu Cephesinde:

a. Reyhaniye'ye bir İngiliz zâbiti kumandasında 100 neferlik bir kuvvetin girerek hükûmet ambarına vazıyed ettiği ve Reyhani'yenin Hükûmet-i Arabiye'ye iltihak ettiği Üçüncü Kolordu'dan bildirilmiştir. Bu iltihakı şiddetle red eden ahaliyi itaata davet için buraya bir müfreze sevkedilmiştir.

b. Yirminci Kolordu cephesinde düşmanın mühim bir hareketi görülmemiştir. Sol cenahta Dayik'e kadar sürülen keşif kolumuz bu mıntakada İngiliz ve Urban'a tesadüf etmemiştir.

c. Öğleden evvel iki düşman tayyaresi Yirminci Kolordu mevazii üzerinde dolaşmıştır.

d. Öğleden sonra saat birde Kırıkhan üzerinden gelen iki düşman İskenderun üzerinde dolaştıktan sonra geldiği istikamete avdet etmiştir. Resülhınzır önünde görülen iki düşman sefinesinin Kıbrıs istikametine gittiği görülmüştür.

2 — İkinci Ordu mıntakasında şayanı arz bir vaka olmamıştır.

3 — İşbu rapor Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine İkinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci Ordular Kumandanlıklarına, Baş Menzil Müfettişliğine yazılmıştır.

Ali Rıza **Sedat** **Şifre edilmiştir**
31/10/34
İmza (okunamadı)

Vesika No: 701

١
ص
٥٤٨

٢ طنه
٢١/١٠/٢٤

تاسه قوماندانلغه ارکان حربیه ریاستی جلیله سنه

اکنجی اردو قوماندانلغه
آلتنجی اردو قوماندانلغه
بدنجی اردو قوماندانلغه
سکزنجی اردو قوماندانلغه
باسه قزل قشلاق

١ - بدنجی اردو جبهه سنده ١٠٠ نفرلك بر قوت کبه بك حکومت اتیاریه وضع ید
٢ - بجانیه یه انکلیز ضابطی قوماندا ایتدیکی اوچنجی قول اردو دونه یلدیرلمشدر
ایتدکی و بر بجانیه نك حکومت حربیه یه انضمامی ایچون اهالی یه اجتماعه دعوت ایچون یورایه بر فقره سوقه ایدلمشدر
و اتنی قهرمانلغه ایدیه
ب - یکدفعه قول اردو جبهه سنده دشمنك سلم یرکلنی کورلمشدر . صول جناحده دایکلقدر
سوروله کشف یوللری نظمنه ده انکلیز و عربایه تصادف ایتمشدر
ج - اوکه دونه اکی دشمن طیاره سی یکدفعه قول اردو مواقعنی اوزرنده دولاشمشدر .
د - اوکه دونه صوکرا ساعت بر ده جریده خانه اوزرنده کله اکی دشمن طیاره سی اسکلدیرولمه
اوزرنده دولاشدقدن صوکرا کلدکی استقامته عودت ایتمشدر .
راس المنذر ادلیه ده کوریلن اکی دشمن سفینه سی فیریسا استقامتنه کیتدیکی کورلمشدر
٢ - اکنجی اردو منطقه سنده سابقه کبی بر وقعه وقوع بولمامشدر
٣ - شیوه ایوز باسه قوماندانلغه ارکان حربیه ریاستی جلیله سنه ، اکنجی ، آلتنجی ، بدنجی ، سکزنجی
اردو و قوماندانلغه باسه قزل قشلاق یازلمشدر .

صوم

رکوه ندی عشر
آتاتورك

60

702 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanının Piyade, Süvari ve Makinelitüfek bölüklerinden mürekkep bir müfrezenin İslâhiye'ye sevkı hakkında 7 nci Ordu Erkânıharbiye Reisine verdiği emrin aslını göstermektedir.

Vesika No.: 702

Adana
1/11/34

1
Şube
543

Yedinci Ordu Erkânıharbiye Riyasetine

1 — Yedinci Ordu Karargâhında Süvari Binbaşısı Ferhat Beyin taht-ı emrinde sureti mahsusada teşkil edilmiş bulunan Süvari, Piyade ve (Mitralyöz) bölükleri mumaileyh Ferhat Beyin taht-ı emrinde olarak zatıâlinize not ettirdiğim veçhile karadan Islâhiye istikametine tahrikedilecektir. Ferhat Bey şimendüfer güzergâhında muvasalat edeceği her istasyondan Grup Erkânıharbiye Riyasetine malûmat verecektir.

2 — Halep Menzil Müfettişliği Karargâhından teşkil edilen Süvari ve Piyade takımları mevcutlarının serian inbası. Mezkûr takımlar Yedinci Ordu Karargâhına merbut kalacaklardır.

3 — Raco ile İslâhiye arasında yürüyüşte bulunduğu tahmin edilen Grup Muhafızı 33 mevcutlu Süvari takımı ile altı tüfekli Makinelitüfek bölüğü serian buldurularak Raco'ya celbedilecektir. Mezkûr Müfrezenin sureti istihdamı Grup Erkânıharbiye Riyasetinden sorulacaktır.

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
7 nci Ordu Kumandanı
M. Kemal

Şifreye tahvil edilmiştir 31/Minh
İbrahim Şefik

6/

62

Vesika No: 702

آجل
١-١١-٢٤

١
٥٤٧

بدینجا اردو ارکانه دایر بیان

٤٩

١ - بدینجا اردو قرارگاهنده سواری کیمسه‌سی وهاد دکلک تمنا اوزره صورت محفوظه ده
تشکیل ایدیلمه‌سی لزومنامه سواری پیاده و متراليوز بلوکلری مسائله وهاد دکلک
تحت امنده الماسی زات عالیلرینه نظاً ایدیلرک حال ایله قوه دنه
اصلاحه استقامت تحریک ایدیلمکده . وهاد دکلک تشمندوفکه ارکانی
مواصلت ایده‌جکی هاستاسیوندنه غودی ارکانه دایر ریاستنه
مطلوبات ویره‌جکدر . تشکیل ایدیلنه سواری و پیاده
منزل مفتشلکی قرارگاهنده مذکور طاقمه بدینجا اردو
قرارگاهنه مربوط قالمه حقنده در .

٢ - مرجعدن مربوط قالمه حقنده در . بو دفعه تحمیل ایدیلنه تعلیمات
اجرا ایله اصلاحه ایاسنه بدیدیلسه ده تفکیک مسائله‌سی تعلیمات
مذکوره مفاده‌سنه موجب اجرا ایدیلمکده .

٣ - مرجعدن سواری طاقمی ایله آلتی تفکیک مسائله‌سی
بولندیغی غودی ارکانه دایر ریاستنه حواله حقنده .

استخباراتی

خوجه یاور حافظ شهاب
٧-١-٢٤

شفاهیه تحویلدار

64.

703 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının harb dolayısiyle Orduda istihdam edilen jandarma subay ve erlerinin asıl mesleklerine iâdesi hakkında Ordulara ve menzil menzil müfettişlliklerine yaptığı tamimi göstermektedir.

Vesika No.: 703

Adana
1/11/34
Suret verilmiştir

Kaydedilmiştir
3
553
Şifre

İkinci Ordu Kumandanlığına
Yedinci Ordu Kumandanlığına
Baş Menzil Müfettişliğine
Adana Hat Komiserliğine
Bağdat Hattı İnşaat Kıtaatı Kumandanlığına
Adana Menzil Müfettişliğine

Ordularda buluna esas jandarma zâbitan ve efradının silki aslîlerine iâdeleri Nezaret-i Celilenin emri iktizasındandır. Bu iade keyfiyeti Grupça neticelendirilmek üzere Ordular ve Menziller Nizam-ı harblerinde bulunan veya Nizam-ı harbte bulunmadığı halde ricat sebebiyle Ordular ve Menziller mıntakalarına giren bu kabil esas jandarma zâbitan, küçük zâbitan ve efradının 5/11/34 akşamına kadar Grupa telgrafla işarı tebliğ olunur. 2 nci, 7 nci Ordulara, Baş Menzil Müfettişliğine, Adana Hat Komiserliğine ve Bağdat Hattı İnşaat Kıtaatı Kumandanlığına

Muzaffer

M. Kemal

Şifre edilmiştir
C. Muzaffer
1/11/34
Saat 10.55 sonra

Üç adet tezkere yazdım 1/11/34
İmza (okunamadı)

6

قیدیت

٢/٥٥٢

آلمانی اردو قوماندانلغنه

بریکی اردو قوماندانلغنه

آطه

٢٤/١١/١

شفره

باسره‌ی قوماندانلغنه X آطه قطعه‌سی کمیسرلغنه

بغداد قطعاتنه آمه قطعاتی قومندانلغنه

X آطه‌ی قوماندانلغنه خانقین

اردوده بولنان آلمان ذابطانه/ذابطلرینه اعاده‌سی اصلیه‌سنه اعاده کلمیه‌جکلرینه

بغداده حرکت ایدیلمه‌سی امری اخطار ایدیلمشدر. بو اعاده کلمیه‌جکلرینه عودیه تحت لزوم

اوزره اردوده مرالانقدم طوبلانده بولنه‌جقلرینه و بو

بولونمقلری حالده رحمت سبیله اردو/دفترلری قطعه‌لرینه کوندرلمه‌سی

بوجه آلمان ذابطانه کوره خانقین ذابطانه/ذابطلرینه ٢٤/١١/٥

اقامه‌جه‌لری عودیه تفرقه اسقاط ایدیلمه‌سی بلغ اولنور. ٢٤ نجی اردوده

باسره‌ی قوماندانلغنه آطه قطعه‌سی کمیسرلغنه بغداد قطعاتنه آمه

قطعاتی قومندانلغنه

سعد

اوچ عدد تذکره‌دار

٢٤/١١/١

٢٤/١١/١

١٠٠٥ حرکتا

٦٥

68

704 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının memleketlerine dönen Alman ve Avusturya subay ve erlerine herçeşit yardımın yapılması hakkında 2 nci Ordu Kumandanlığına verdiği emri göstermektedir.

Vesika No.: 704

Adana
1/11/34

Yıldırım
Ordular Grupu Kumandanlığı
Menzil ve İkmal Şubesi
3
Numara
548

İkinci Ordu Kumandanlığına

Şimdi memleketlerine nakıl edilmekte olan, dört senedir beraber harbettiğimiz Alman ve Avusturya zâbitan ve efradına hertürlü muavenet ve teshilâtın ifası, ve Türk misafirperverliği nümunesinin her vesile ile ibrazı, bilhassa eşya ve malzeme tesellümünde suitefehümler vukuuna meydan verilmemesi tamimen tebliğ olunur.

İkmal
1758

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
Yıldırım Grupu Kumandanı
M. Kemal

İkinci Ordu Evrak Kalemi
4242

Şube 1. M

1/11/34

65

70

٥٠

الحنه
٢٤/١١/١

٢
٥٤٨

آنجق اردو قومانداننه

همدمکتده یقین ایتمکده اولدیغم ، درت سنه دن بری حرب بتدیکجه آلمانیه واوستریا
ضابطه‌لرنه وافرادینه هر درلو معاونت وتسهیلات ایفاسی ، وتوریك مسافر بورقلری
نوزنك هر ویره‌بیلدیکی ، بالخاصه اشبو مالزمه تسلیمنده اولان تسهیلات وقبولنمیدانه
ویریلمامسی تعمیماً تبلیغ اولنور .

فرق اردو حضرت شهریاری
یدیرم مفرزه قومانداننه

٢

اکلی
١٧٥٨

آنجق اردو اداره قلمی
٤٢٤٢
٢٤/١١/١

72

705 No. lı vesikanın açıklaması

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetinin İtilâf Devletleri uçaklarına ateş edilmemesi hakkında Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığına verdiği emre aittir.

Vesika No.: 705

E. Harekât Harbiye
564
3/11/34

Gayet müstaceldir
1036

Yıldırım Grupu K.

İmza	Saat	Saat	No.:	Mahreci
Naci	Saat 11.50	Saat 11 sonra	2704	Karargâhı Umumî

Bâzı mahallerde İtilâf Devletleri tayyarelerine ateş edildikleri işar olunuyor. 31 Teşrinievvel 34 öğleden itibaren Düvel-i İtilâfiye ile mütareke akdetmiş olduğumuzdan şeraitine sureti katîyede riayet olunmasını tekrar tamim olunur.

24/11/34

Erkânıharbiye Reisi
Ahmet İzzet

II
Sedat

XXX

H

Mütenevvia

3

74

Vesika No: 705

(15) ١٠٢٦

١٠ وكالت حرب

تذكره

٥٢٤

٢٤/١١

بيرم غزيلى

عرضى	نومروسى	كلاسى	تاريخى	خلاصه	التدقيق عمل	٥	تاريخ	تعداد اول مكره	عقبا
[illegible]	٢٧١٤	٥٠	سنه ١١ ساعة مكره	حكومت تلغرافى بخابراتدن طولايى بركونا مسئوليت قبول ايتمز	كشيده والتدقيق عمل			٥ اول مكره	[illegible]

[illegible] دولتلرى [illegible] ٢١ [illegible]

[illegible] اصبانا دول اسلاميه [illegible] عقد [illegible] دولتلرى [illegible] صورت [illegible]

[illegible] ٢٤/١١/٥٥

صدر اعظم و باسقومندان

ايكانجى [illegible] احمد عزت

[illegible]

مطبعه عامره

76

706 No. lı vesikanın açıklaması

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetinin 705 sayılı vesikayı teşkil eden tel emirlerine Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının verdiği karşılığı göstermektedir.

Vesika No.: 706

3/11

Şifre
ŞUBE
1

564
Numara
6

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine

C — 2/11/34 tarih ve 1036 numaralı gayet müstacel telgraf.

Grup mıntakasında İtilâf tayyareleri mütareke akdı tarihindenberi uçmamışlardır. Mütareke şeraiti meyanında Ttilâf kıtaatı faaliyet-i harbiyede bulundukları takdirde mukabelede bulunulmıyacağına dair bir kayıt olmadığından böyle bir faaliyet-i harbiye vukuunda tarafımızdan mukabele edileceği tabiî ise de ateş menedildiğine nazaran bu baptaki irade-i fahimanelerinin işarı mâruzdur.

Sedat

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
ve
Yıldırım Ordular Grupu Kumandanı
M. Kemal

Kapadım ve telgrafhaneye verdim
3911/34
Saat 12 evvel
Haydar Nuri

Mütenevvia

78

١٢/٢

شفر

١

٥٦٤

[illegible]

[illegible] ٢٤/١١/٢ ٧ ر ٤ و ١٠٢٦ [illegible] غایت مستعجل

تلغراف ،

غرب مناطقنده اشتراک طیاره‌لری متارکه عقدی تاریخندنبری اجرا مشغول

متارکه شرائطی مبانده ٥ اشتراک قطعاتی فعالیت حربیه‌ده بولنمقلری

تقدیرده ٥ مقابله‌ده بولونملری حقنده‌کی تأکید اولنمقلری بوندن فعالیت

حربیه وقوعنده / مقابله طرفمزده ~~[illegible]~~

فخری پاشا حضرتلری

و

بیلیورم اردو لرغزوی قومندانی

ایدیه جکی طیاره‌لر

طیاره‌لرینه

اشتراک دولتلری

آتشسز ایدلدیکنه نظراً بوبابده‌کی

اراده‌نجیانه‌لرنه استعداری مصادف

تنبیه

قیام دولت اخباره دیردم

٢ ایلول ١٣٣٩

[illegible]

80

707 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının terhis, terhisin tatbikatı hakkında Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyasetine yaptığı teklifi göstermektedir.

Vesika No.: 707

Şube 3
561
No.
4

Adana
2/11/334

Suret

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine

Her nekadar mütareke şeraiti Grupça malûm değil ise de, bu mütarekeyi bir terhisin takibetmesi muhtemel olduğundan bu husustaki Grupun noktai nazarlarını berveçhi-zir arzediyorum:

1 — Terhis için yalnız tevellütler esas itibar edilerek bilâ kaydü-şart terhis emri vürut edecek olur ise; Ordunun terhisinde üseranın naklinde hulâsa terhisin memleket dahilinde tevlit edeceği vezaifi umumiyede büyük intizamsızlar hadis olacak ve bu intizamsızlık Türk efrattan zayiat vermek suretiyle neticelenecektir. Binaenaleyh; terhis emriyle beraber bilûmum şimendüfer memurininin, mahrukat ve iaşei umumiye memurin ve amelesinden ihtiyat zâbitanın, terhisinden müstesna oldukları ve bunların bilâhare terhis edilecekleri ancak şimendüfer memurininin maaşlarının bir misli tezyit olunduğu ve nefer muhassesatiyle müstahdem olan bilûmum şimendüfer mahrukat amelelerine birer veya ikişer lira maaş verileceği kaydının tasrihine emir buyurulması.

2 — Terhis olunan efradın her nekadar bir noktaya kadar kafile ve kıta halinde gidecek ve menzil hatlarında iaşe edilecekler ise de memleketin her tarafında menzil hatları ve iaşe tertibatı mevcut olmadığından, neferin menzil hattından ayrılarak yalnız başına gitmeğe mecbur olacağı yerlerde iaşesini temin edebilmek için, yevmiye harcirah katık parası gibi umku hesabattan olmak üzere terhis olunan her nefere bilâkaydü-şart kıtası tarafından maktu olarak iki lira ve bir miktar erzak verilmesinin emir buyurulması.

3 — Şimendüfer hututunun kabiliyetleri mahdut olduğundan ve bu mahdut kabiliyetli hatlar üzerinde hem binlerce askerin hem de üseranın muhtelif mahallere nakli mümkün olamıyacağından İtilâf Devletleriyle akdolunan mütareke şeraitinde üseranın iadesi ve irkâp iskelelerine sevkleri için geçecek zamanın çok olarak hesabedilmesinden irade buyurulması müsterhamdır.

4 — Şimdiye kadar olduğu gibi ajanslar resmî ve gayriresmî matbuat ve evrakı matbua ikide birde terhisten bahsedecek olursa sarfedilen mesaiye rağmen asker arasında inzibatın teminine imkân bulunmayacağı ve şimendüfer nakliyatın sebebiyle her neferin naklini beklemiyerek memleketine kavuşmak emeliyle firar etmesi muhtemel olduğu Rusya ve Bulgaristan'da görülen bu ahval bir de Ordumuza sirayet ederse hizmeti muvazzafa itibariyle Orduda kalması icabedenlerin dahi dağıtılması gibi netayiç karşısında kalınacağı nazarı dikkati fahimanelerini arzederim.

5 — Mâruzatım kabul buyurulduğu takdirde terhis olunacak askerimizin memleketine kadar seri ve tammüssıhha olarak gitmesi ve Orduda kalanların zaptu-raptı yerinde bir kuvvet olarak kalması temin edilecek, aksi takdirde birçok salgınlar, iaşesizlikler, inzibatsızlıklar yüzünden memleket ve Ordu büyük ziyalara mâruz kalacaktır Efendim.

Aslı Üçüncü Şubededir.

Grup Kumandanı
Mustafa Kemal

Şube 2'ye takdim 8/11/334
Emriyle
Yusuf Ziyaettin

Müten evvia

H

82

Vesika No: 707

(٥)

٢
سم
٥٦١
لوحه
٣

آط
٢٤ / ١١ / ٧

صورت

باسه‌فوقانه‌نك ٢ كانه‌جى ماده‌سى جلد

هرنقدر مناكره شرائطى غرضى معلوم دكل ايسه ده ، بو مناكره‌يى بر حيثيت نصب ايتمك محل دكلدر بو خصوصده كه غرضك نقطه نظرلرينى بروده زير عرض ايديورم

١ - ترخيص ايچون يكز تولدر اساسى اعتبار ايديلرك بلا قيد و شرط ترخيص امرى ورود ايده‌جك دكلدر اردونك ترخيص امرنى تعلقنده حلاوه ترخيصك مملكت داخلنده تولد ايده‌جك وظائف عموميه‌ده بيدك انتظامسزلغه حادث اولاجغى دلبر انتظامسزلغه تورك افراد‌نه ضبطيات ديرلك حوريتى تجاوز ايده‌جكدر . بناءعليه ترخيص امرى بر بالعموم تخدوم مأمورينك ، محرراتك اعلانك عموميه مأموريه وعدم احتياط ضابطانك ، ترسيخنه مستند اولمه‌لرى ديرندن بالاخره ترخيص ايديلجكلرى آنجق تخدوم مأمورينك معاشلرنه برمثلى تزيد اولنوب دنى مخصصاته مستحق اولانلره بالعموم تخدوم محررات عمدلرينه بر ديا ايلتزلر اعطاسى ديرلك قيدنه نظر بحق امر بيوريلسى .

٢ - ترخيص اولنانه ترك اولنان هرنقدر يكز فلاه وقطعه حالنه كلمه‌جك وفزل حفظنده اعلانه ايديلجك ايسه‌لر ده مملكت هر طرفنه تنزل حفظى اعلانه ترتيبان موجود اولديغنه ، نقودك تنزل حفظنده آيديلمه باشلانيلنجه بجبور اولاجغى يرده اعلانه نه تأمين ايتمك ايچون ، يوقه جوجراتا قاتيجه بايسى كبى عموم حسابانه اولمه‌ق اوزره ترخيص اولنانه هرنقره بلا قيد و شرط قطعى طرفنه مقفول اولمه‌ده ايكى ايچون ديرلمسك اوزره بيورلمسى .

٣ - تخدوم حفظنك قابليتى محدود اولديغى وتوحدد قابليتى حفظ اولنه‌جغى هم بكلاجه عقلك حكمه نه‌ده ترنك مخالف نظره نقلى قابل اولميه‌جغنه انتلاف دولتلرينه عقد اولنانه مناكره شرائطه اعاده‌سى ذكر ايتمك لزيدر سوفلرى ايچون كچه‌جك زمانك چوق اولمه‌سى حسابيله بو مسئله‌نك بيورلمسى مرجحدر .

٤ - شمدى يه قدر اولديغى كبى آزنشار رسمى تمرى رسمى مطبوعات دوائره مطبوعه اليده بولنه‌ده ترخيصه تابع شمدى يه قدر اولديغى كبى آزنشار رسمى تمرى رسمى مطبوعات دوائره مطبوعه اليده بولنه‌ده ترخيصه تابع ايده‌جك اولورسه حرف ايديلمه مساعى بنا عليه آزنشار انضباطك تأمينه امكان بولنه‌مه‌جغى دكسه‌ده نقصانلرك سببلرى هرنقدر نقلى بكدر ديرلسه مملكت قاددكمه اليده قزاغى محمل اولديغى ريب دبلماسيه اوريلمه لواحول بر ده اردومزه سرايت ايديلمه خدمت محظه اعتبار ايله اردوده قاصى ايتمامك ايچون خاطرلمسى بى نتايج قالميوب فائده‌جغى نظر دقت قيمتدارانه‌لرينه عرض ايديرم

٥ - صردنانم قبول بيورلديغى تقديرده ترخيص اولنه‌جغه عسكرلرك مملكت قدر يرلرده نام القى اولمه‌سى كيتمسى لازمدر . فالانكز ضبط و ربط يرنده بوقوت اولمه‌سى قاصى تأمينه ايديلمه‌جغه ، عسكرى تقديرده بوجوه صالانلر ، اعاشه‌سز قالمه ، انضباطسز قالميوب مملكت داخلنده بيوك ضبطلره معروض قالمه‌جغنه ايتمام .

مصطفى كمال

708 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının Başkumandanlık E. U. Rs. ine —2 Kasım 1918 gününe ait— gönderdiği durum raporunu göstermektedir.

Vesika No.: 708

2/11/34 **Kısım 2**
562

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine
Altıncı Ordu Kumandanlığına
Sekizinci Ordu Kumandanlığına
Baş Menzil Müfettişliğine

Şayanı arz birşey yoktur.

Yıldırım Ordular Grupunun cenup mıntakasında kıtaat Kışlaçayı cenubu - Küçükovare - Reyhaniye - Diribalut - Basut - Ukbiye - Diricemal - Telrifat - Defterdar - Ahterin İstasyonu hattı umumisindedir. Bu hattın ilerisinde bâzı nikatta keşif kollarımız bulunmaktadır;

İngiliz kıtaatı dahi Küfrübaş, İnadan, Küfrüsahra mevakıyle Müslimiye civarındadır. Binaenlayh İngilizlerle yakından temas olmadığı gibi henüz mükâleme için de bir müracaat vuku bulmamıştır.

Sedat **M. Kemal**

Kapadım ve telgrafhaneye verdim.

2/11/34
Saat 11.50 sonra
İmza (okunamadı)

Not:

Reyhaniye kazasına hasbelveziye Hey'eti Vilâyetten bir münasibi tâyin edilinceye kadar ..... Efendi Kaymakam tâyin edilmiştir.

Zannediyorum Adana'ya rabtı için Halep Valisi yazdı.

Veska No: 708

بیلدیرم عروبی قوماندانلغی ——— مخصوص مسوده در

	۱ شعبه	خلاصهٔ مالی	تسوید تاریخی	۲۶/۱۱/۷
شعبه نك اوراق عمومیه سی	۵۶۷		تبییض تاریخی	
مسوده			مبیض	

شفره

۱ —

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

709 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının 2 nci Ordu tarafından birlik ve müesseselere yayınlanan Demiryollarının yeniden teşkilâtlandırılması hakkındaki emrini göstermektedir.

Vesika No.: 709

Memleketin geçirdiği nazik devirler esnasında, Almanların terkettiği şimendüfer hatlarını âzami kabiliyetle işletebilmek Ordunun ve milletin de kabiliyeti umumiyesinin bir mikyası olacaktır. Binaenaleyh Yıldırım mıntakası dahilindeki şimendüferler de bu gayeyi istihsal için berveçhiâti teşkilâtın tatbikını emir ederim:

1 — Ereğli - Katma hattı ve bu hatta iltisak eden şube hututu Yıldırım şimendüfer hatlarıdır. Bu mıntakanın Konya'ya kadar tevsii Karargâhı Umumiye yazılmıştır. Bu hatların umum ahvalinin tanzimi, işletilmesi, Hat Kumandan ve Müfettişliğine aittir. Hat Kumandan ve Müfettişi uhdesine İnşaat Kıtaat ve Kumandan Müfettişliği kalmak üzere, Erkânıharbiye Miralayı Fuat Ziya Beydir. Karargâhı Adana'da bulunacaktır. Yeni vazifeye mahsus olarak teşkil edeceği şuabat için lüzumu olan zâbitan ve memurini bizzat intihabedecek ve Grup emriyle bunları alacaktır.

2 — Hat Kumandan ve Müfettişliğinin tahtı emrinde:

a. Bilûmum hat sivil memurin ve müstahdimini,

b. Adana Hat Komiserliği,

c. Onuncu Şimendüfer Bölüğü, ve Şam Şimendüfer Alayından teşkil edilen mürettep bölükle bilûmum alayın zâbitanı ve hat üzerinde bilâhare lüzum görüp yapacağı askerî teşkilât,

e. El'yövm istasyonlarda bulunan bilûmum tahmil ve tahliye kıtaatı,

h. Hat üzerinde bugün ordulara mensup olarak bulunan bilûmum hat muhafız kıtatı,

3 — Nakliyat işi bugünlerde inşattan daha lâzımlı ve ehemmiyetli olduğundan inşaat elindeki vesait ve eşhastan işletmeye âzami muaveneti yapacaktır.

4 — Hat Kumandan ve Müfettişliğinin salâhiyeti ve münasebette bulunacağı makamat:

a. Hat Kumandan ve Müfettişliğinin doğrudan doğruya merbut olduğu makam Yıldırım Ordular Grupudur. Aher makam emir veremez. Ancak Ereşli ve mıntakanın Konya'ya kadar tevsii halinde daha şimalindeki hatlarla müşterek işletmenin muntazaman cereyanı için Karargâhı Umumî Üçüncü Şube ile irtibatta bulunur.

b. Hat ve Kumandan Müfettişliği hattın bilûmum ahvalinden mes'ul memurini tebdil ve tâyinine ve tecziyesine salâhiyettardır. Hat Kumandan ve Müfettişliği bir farka salâhiyetini haizdir.

c. Hat Kumandan ve Müfettişi Riyaseti Vilâyeti Celile tarafından idare olunan Mahrukat Dairesinde Reisisânidir. Ve mahrukat tedarikatından Grupa karşı mes'uldur.

5 — Sivil nakliyatın icrası askerî nakliyatın müsadesine tâbidir. Ve bu tanzimat Hat Kumandan ve Müfettişliğine aittir.

6 — İşbu emir İkinci, Yedinci Ordulara, Baş Menzil Müfettişliğine, Miralay Fuat Ziya Beye, Şimendüfer Alayı Kumandanlığına, Adana Hat Komiserliğine, Şimendüfer İdaresine, Adana Menzil Müfettişliğine, Adana Vilâyeti Celilesine tebliğ edilmiş ve berayı malûmat Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine arzedilmiştir.

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
Y. O. G. Kumandanı
Mustafa Kemal

Vesika No.: 709/2

İkinci Orduyu Hümayun Kumandanlığı
İkmal Şubesi
Numara
1803

4/Teşrinisani/334

Ordu Evrak Müdüriyetine

Yıldırım Ordular Grupu mıntakası dahilindeki şimendüfer hututu hakkında 2/11/334 tarih ve 3 ncü Şube 572 No. ile tebliğ edilen emirname sureti lef edilmiştir.

İkinci Ordu Kumandanı
Mirliva
Nihat

90

مملکتک کچریکی نادک دوبرانتاسنده ، آلمانیا ترک اینکی تمندن خطدنی عظمی تاسیسنه ایشدیریلمش اردنتاوسنتاف جیتیب
عمومیتنک بوقضایی اولدیغندن . بناءً علیه بیدیرم منطقه‌سی دائره‌سنک تمندوفرلرده یوغاریده اسمعال ایجون بروجه آتی تکلیفنی
تفیقنی امر ایدیرم :

۱ - ایکنجی - قاطع خطلی و بوخط التقاطه ایدیله‌جک خطلی سیدیرم تمندوفر خطلریدر . بو منطقه‌نک قوتیه‌یه قدر توسعی قرارگاه
عمومی یاپلمقدر . بو خطلرک عموم اهالینک تنظیمی ، ایشلتلمسی ، خط قوماندانه و مفتشلکه عائددر . خط قوماندانه و مفتشلکی
عهده‌سنه انشاآت قطعات و قوماندانه و مفتشلکی قاطع اوزره ، ایکنجی خط مراکزی قوا رفیا کیدر . قرارگاهکا طنده
بولونه‌جقدر . بکی دلیجه یه کلمش اولدیغنه تشکیل ایده‌جک شعبات ایجون لزومی اولان ضابطان و مأمورین یلیدانک اتمامیله
وغیریلرینه لزومی آلنه‌جقدر .

۲ - خط قوماندانه و مفتشلکنک تحت امرنده :

آ - لعموم خط سویلی مأموریه و مستخدمینی :

ب - اهته خط خومبرکلی .

ج - ایکنجی تمندوفر تلوی ، وشام تمندوفر تلوینه تشکیل ایدیله‌جک لعموم آلایلک ضابطانی و خط اوزرنده بلاوخه
لزوم کوروب یاپه‌جغی قدری تکملات .

د - الیوم استانبولده بولنان لعموم تحمیل و تخلیه قطعاتی .

ه - خط اوزرنده بولونه‌جق اردولره منسوب اولدیغه بولنان لعموم خط محافظ قطعاتی .

۳ - نقلیات الیتی بولونه‌جق انشاآتنده دخالت‌سزلی و اکمیلی اولدیغندن انشاآتنده کی وسائط و تشخیصنده تشبثه یاغمی امعانیه
یاپه‌جقدر .

۴ - خط قوماندانه و مفتشلکنک صلاحیتی و مناسبتده بولونه‌جغی مقامات .

آ - خط قوماندانه و مفتشلکنک طوغریدن طوغری مربوط اولدیغی مقام سیدیرم اردولرغه‌دیر . آخر مقام امر ورمز
انجه ایکنجی و منفعت نک قوتیه‌یه قدر تنظیم ایلمشده و حاضر بولنان کی عقلاً مشترک اشلرنک منتظم جریانی ایجون قرارگاه
عمومی ایچنی شعبه ایله ارتباطده بولونور .

ب - خط و قوماندانه مفتشلکی خصوصاً لعموم اهالینه مسئول مأمورینک تنبیه و تعزیه‌سنه صلاحیتدارلر . خط قوماندانه
و مفتشلکی بروزه صلاحیتی حائزدر .

۵ - خط قوماندانه و مفتشی یاپنی ولایت عبید طرفنده اداره اولنان محروقات دائره‌سنده بیلیرلر . و محروقات نداخانه‌نه
عودت قاریشی مسئولدر .

92

— سیویل نقلیاتدن اجرای عسکری نقلیاتده مساعده سنه تابعدر . دلوشمات خط قوماندانه وفنشکنه عائددر .

— اتوامر آیلجی ، بدیعی اردولره ، باسه قزل مفتشکنه ، مرالای قوه دفیاکه ، شمندوفر آلای قوماندانلغنه آخه خط قوه‌سیکنه ، شمندوفر اداره‌سنه ، اخذ قزل مفتشکنه ، اخذ ولایت جلبه‌سنه تبلیغ ایدیله‌ه‌رك معلومات ملحه قوماندانلغه ارکان حربیه ریاستجه‌سنه عرض ایدیلدی .

فخری بیاده ، رفعت نهدایی
ک . ا . ع قوماندانی
مصطفی کمال

آیلجی اردوسی سویه قوماندانلغی
آلای شعبه‌سی
نومرو
۱۸۰۴

اردو اداره مدیریته

۲۷۶ [illegible]

بلیدیرم اردولر غربی منطقه‌سی داخلنده‌کی شمندوفر خطوطی حقنده ۲۶/۱۱/۲۷۶ تاریخ و ۵۷۴ نومرولی تبلیغ ایدیلان امرنامه صورتی لف ایدیلدی .

آیلجی اردو قوماندانی
مرلوا

710/A, 710/B ve 710/C7 No. lı vesikaların açıklaması

1 — 710/A,B sayılı vesikalar; Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti tarafından Mütareke şartlarının Ordulara kapalı telle tamimini gösteren emrin aslı ile, yine Ordulara telle yayınlanan mütarekenamę şartlarının Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığına ait olanını göstermektedir.

2 — 710/C sayılı vesika; Başkumandanlık E. U. Rs. i İstihbarat Şubesi Müdü tarafından 7 nci Ordu Kumandanına —İstanbul'da cereyen eden olaylar hakkında— gönderdiği kapalı teli göstermektedir (bu vesikanın Fotokopisi çıkarılmamıştır).

Vesika No.: 710/A

2/11/34

OSMANLI ORDUY-U HÜMAYUNU
Başkumandanlık Vekâleti
Şube
Numara
Gayet müstaceldir.

Bilûmum Ordulara ve Makamata Tamim

Düveli İtilâfiye ile akdettiğimiz Mütarekename şeraiti berveçhizîr münderiçtir. Malûmat husuluyle her Ordunun kendine ait hususatı derhal tatbikı lâzımdır. Bu babta lüzum görüldükçe izahat ve talimatı mahsusa verilecektir.

Sadrazam ve Başkumandanlık
Erkânıharbiye Reisi
Ahmet İzzet

Kelimesi	Saat
1000	1.30 evvel

Cevat

2709 3 ncü Orduya
2710 5 nci " I
2711 6 " " IV
2712 7 " "
2713 8 " "
2714 9 " "
2715 Yıldırım Grupuna III
2716 Çanakkale Mevkii Müstahkem Kumandanlığına II
2717 Bahrisiyah " " " V

} tebliğ edilmiştir.

Hemen ileriye yazılmak üzere Deraliye'de Muhittin Efendiye

3/minh
2.30 evvel

Umum Mütareke dosyasına

Vesika No.: 710/B

1064

Mütarekename

3/11/334

Telgrafname

Yıldırım Grupu K.

Mahreci	No. sı	Kelimesi	Tarihi	Tarih	Saat	İmza
Karargâhı Umumî	2729	1000	3/11/334		4 Evvel	Okunamadı

Düveli İtilâfiye ile akdettiğimiz mütarekename şeraiti behveçhizîr mündemiçtir. Malûmat husulüyle her Ordunun kendine ait hususatı derhal tatbik lâzımdır. Bu bapta lüzum görüldükçe izahat ve talimat verilecektir.

Sadrazam ve Başkumandanlık
Erkânıharbiye Reisi
Ahmet İzzet

Suret

İngiltere Hükûmetinin müttefikleriyle bilitilâf salâhiyettar kılındığı İngiltere Hükûmeti Bahri-sefit Donanması Başkumandanı Ferik Amiral Sammerset Arthur Gogh Calthorpe Hazretleriyle Hükûmeti Seniye canibinden haizi salâhiyet Bahriye Nazırı Devletlû Rauf Beyefendi Hazretleri Hariciye Müsteşarı Atufetlû Reşat Hikmet Beyefendi Hazretleri Erkânıharbiyei Umumiye Kaymakamlarından Sadullah Beyefendi arasında kararlaştırılıp akdedilen Mütareke şeraiti Madde 1 Bahrisiyah'a mürur için Çanakkale ve Bahrisiyah Boğazlarının küşadı ve Bahrisiyah'a mürunun temini için Çanakkale ve Bahrisiyah istihkâmatının müttefikler tarafından işgali. 2 Osmanlı sularındaki bilcümle torpil mahalleriyle torpil ve kovan mevazii ve mevakii saire gösterilecek ve bunları taramak veya ref' etmek için talep vukuunda muavenet edilecektir. 3 Karadeniz'de mevcut torpil mevkileri hakkındaki malûmatı mevcude ita edilecektir. 4 İtilâf hükûmatına mensup üserayı harbiye ile Ermeni üsera ve mevkufini İstanbul'da cem'edilecek ve bilâkaydüşart İtilâf hükûmetlerine teslim olunacaktır. 5 Hudutların muhafazası ve asayişi dahiliyenin idamesi için lüzum görülecek

96

kuvayi askeriyeden madasının derhal terhisi işbu kuvayı askeriyenin miktar ve vaziyetleri İtilâf Hükümatı tarafından Devlet-i Aliyye ile müzakere edildikten sonra takarrür ettirilecektir. 6 Osmanlı kara sularında zabıta ve buna mümasil hususat için istihdam edilecek sefaini sagire müstesna olmak üzere Osmanlı sularında veya Devlet-i Aliyye tarafından işgal edilen sularda bulunan kâffei sefaini harbiye teslim olunup gösterilecek Osmanlı liman veya limanlarda mevkuf bulundurulacaktır. 7 Müttefikler emniyetleri tehdit edecek vaziyet zuhûrunda herhangi sevkülceyş noktasını işgali hakkını haiz olacaklardır. 8 Elyövm Osmanlı işgali altında bulunan bilcümle limanlar ve demir mahallerinden İtilâf sefaini tarafından istifade etmesi ve itilâfa hali harbte bulunanlara karşı mesdut bulundurulması süfüni Osmaniye'ye ticaret ve Ordunun terhisleri hususlarında şeraiti mümasileden istifade edeceklerdir. 9 İtilâfiyyûn Osmanlı tersane ve limanlarındaki umum sefain tamiratı vesaiti teshiliyesini istimal edeceklerdir. 10 Toros tünellerinin müttefikler tarafından işgali. 11 İran'ın şimali garbî kısmındaki kuvayi Osmaniye'nin derhal harbten evvelki hudut gerisine celbi hususunda evvelce ita edilen emir icra edilecektir. 12 Hükûmet muhaberatı müstesna olmak üzere telsiz telgraf ve kabloların İtilâf memurları tarafından murakabesi. 13 Bahri, askerî ve ticarî mevad ve malzemenin men'i, tahribi. 14 Memleketin ihtiyacatı tatmin olunduktan sonra mütebaki kömür mayi mahrukat ve bahrî levazımın Türkiye menabiinden mübayaası için teshilât ibrazı mevaddı mezkûrenin hiç biri ihraç olunmıyacaktır. 15 Bilcümle hututu hadidiyeye İtilâf murakebe zâbitleri memur edilecektir. Bunlar meyanında elyövm Hükûmatı Osmaniye'nin tahtı murakabesinde bulunan maverayı Kafkas hututu hadidiyesi dahildir. İşbu Kafkas hututu serbest ve tam olarak İtilâf memurlarının tahtı idaresine vaz'edilecektir. Ahalinin ihtiyacının tatmini nazarı dikkate alınacaktır. İşbu maddede Batum'un işgali dahildir. Hükûmeti Osmaniye Bakü'nün işgaline muarrız bulunmıyacaktır. 16 Hicaz'da, Asir'de, Yemen'de, Suriye'de ve Irak'ta bulunan muhafız kıtaatın en yakın İtilâf kumandanına teslim olunacaktır ve Kilikya'daki kuvvetlerin intizamını muhafaza için muktezi mikdarından madası ikinci maddedeki şeraite tevfikan takarrür ettirilecek veçhile geri çekilecektir. 17 Tarablus'ta ve Bingazi'de bulunan Osmanlı zâbitleri en yakın İtalyan muhafaza kıtaatına teslim olunacaktır. Hükûmeti Osmaniye teslim emrine itaat etmedikleri takdirde muhaberat ve muaveneti kat' etmeği taahhüt eyler. 18 Mısrata'da dahil olduğu halde Tarablus ve Bingazi'de işgal edilen limanların en yakın İtilâf muhafaza kıtaatına teslimi. 19 Alman Avusturya bahrî berrî ve sivil memurin tab'asının bir ay zarfında ve uzak mahallerde bulunanların bir aydan sonra mümkün olan en kısa zamanda memaliki Osmaniye'yi terketmeleri. 20 Beşinci madde mucibince terhis edilecek kuvayi Osmaniye'ye ait teçhizat, esliha, cepane ve vesaiti nakliyenin tarzı istimaline dair ita edilecek talimata riayet olunacaktır. 21 Müteliflerin menafiini siyanet için İaşe Nezareti nezdine İtilâf mümessileri merbut bulunacak ve kendilerine bu bapta lüzum görülecek kâffei malûmat ita edilecektir. 22 Osmanlı üserayi harbiyesi İtilâf Devletleri nezdinde muhafaza edilecektir. Sivil üserayı harbiye ile esnanı askeriye haricinde olanların tahliyesi

97

nazarı dikkate alınacaktır. 23 Hükûmeti Osmaniye merkezî hükümatiyle bilcümle münasebatı kat'edecektir. 24 Vilâyatı sittede iğtişaş zuhûrunda mezkûr vilâyetlerin herhangi bir kısmının işgali hakkının İtilâf Devletleri muhafaza ederler. 25 Müttefiklerle Hükûmeti Osmaniye Ordusuna muhasemat 1918 senesi Teşrinievvelinin otuzbirinci günü vasatî saati mahallî ile vakti zaharda tatil edilecektir. İngiltere Hükûmeti Kraliyesi sefaini harbiyesinde Limni'de Mondros limanında lengerendaz Ağamemnun zırhlısında 1918 senesi Teşrinievvelinin otuzuncu günü nüshateyn olarak imza edilmiştir.

Sadullah **Reşat Hikmet** **Hüseyin Rauf** **Arthur Calthorpe**

Vesika No.: 710/C

Remzi
2/11/34
Saat 6.35 evvel

70 Resmî

Harbiye
6157

Yedinci Ordu Kumandanlığına

Meclis-i Mebusan dün saat üçte Rauf Beyden mâda bütün Meclis hazırdı. Celse hafiyen inikat etti ve dörtbuçuk saat sürdü. Bu celsede vükelâ tarafından 22 mütareke şeraiti kıraat edilmiş ve aynı mevad Meclis-i Ayan'da tekrar kılınmıştır. Neticede bütün bu işte memleket ve milletin menafiine muvafık bir suretle hal bulmağa çalışması hususunda Hükûmete salâhiyeti vasia verilmiştir. Yalnız Bulgaristan'ın mütareke şeraitinden ehven olduğu.

3/11/34

İstihbarat Müdürü
Seyfi

İstihbarata XX nci Kor. da Mekki Efendiye yazdım
1/11/ 34'te Burhan aldığı

Bu kimlere yazdırılmamış?
Burhan Beyden teslim alınmıştır. 3/Minhde

98

Vesika No: 710/A

عثمانلی آرشیو دائره‌سی
باش قوماندانلغی آرشیوی
شعبه
نومرو

٤٤/١١/٢

تعلیم

دول اتفاقیه‌یه عقدایله‌جک متارکه نامه شرائطی بروجه زیر مذکوردر. معلومات حاصله‌یه‌ده اورنك کذبه عائد خصوصات ~~[illegible]~~ حالی تقیض بوزمه‌ز. بوبابده زعم کورلکجه ایضاحات ویلمیه‌جك محضه ویریله‌جکدر.

کلیه‌سی ~~[illegible]~~ صدر اعظم بابه‌سی قتاغه‌نه‌ایله‌جه‌نه

٢٧٠٩ بحری اردنه
٢٧١٠ ٥ = = I
٢٧١١ ٦ = = IV
٢٧١٢ ٧ = = III
٢٧١٣ ٨ = = III
٢٧١٤ ٩ = = VI
٢٧١٥ بیلدیرم غردیه I
٢٧١٦ چنقه قلعه موقع مستحکم قوماندانلغنه II
٢٧١٧ حرسیاه موقع مستحکم قوماندانلغنه V

مبلغ ابد طنطر.

تصمیم ایلدیه باز محمد اوزره ایجرا ده
بحری کدیه اطوار ٢
٢٠ ~~[illegible]~~

عموم متارکه دوسیه‌سنه

100

(٦)

تلغرافنامه

صباح کلیام

١٠٦٤

بلدیرم عودی

نمرهسی	نومروسی	کلمهسی	تاریخی	دولت عثمانیه	الندیغی محل		تاریخ	ساعت	
دار حکومتی	٢٧٢٩	١٠٠٠	ساعت اول مکرر	حکومت تلغرافی بجابرانندن طولایی برکونا مسئولیت قبول ایتز	کشیده اولندیغی محل		٢	١١ اول مکرر	٢٤

بدول اعلانه ایی عقدایدیلجک تمانه نامه شرائطی بروجهز بر فنه حدد معلومات حاصل اولدقدن صوکره کندیسنه خصوصات در خاک تطبیق اولنمقدر. بیوریلدیغی لزوم کوره اجراءات و تعلیماتک دیرلر حلبده ٢١ ر

صدر اعظم دیاسه توقیعلرنه تابعدر
ادکاره صدر رئیسی احمد غزی

صورت

انقره حکومتنه نفقه‌لرنه بالائتلاف صلاحیتدار تلندیغی انقره حکومتی کرسیسنه دوستلری نامنه قومانیانی خویه انزال سوغرتمک اوزره شوروف قالطوریه حکومتنه بیه جایندر

Vesika No: 710/8

Vesika No: 710/2

کفرافنامه

نمره	نوماروسی	کلاسی	تاریخی	دولت عثمانیه	التدیقی محل		تاریخ	ساعت اول مکرم	امضا
۲			ساعت اول مکرم	حکومت تفرانی عابرانندن ملولاتی برکونا مسئولیت قبول ایتمز	کشیده اولندیغی محل			اول مکرم	

حائز صلاحیت تحریر ناظری دولتلو رؤف بك افندی حضرتلری خارجه متشاری عطوفتلو رشاد حلمی بك
افندی حضرتلری ایله بابعالی جریده ادارهسنده مقابلهلرنده معاملهلرك افضاسنده قاپلشدیریلوب عقد
ایتمشلر متاركه شرائطی مادهٔ ۱ کرسالهٔ مرور ایدوب حنانه قلعه وکرسیاه لوغاریتمك قسمدی
وکرسالهٔ مرور لك تامی حنانه قلعه وکرسیاه اسکلهلرینه متعلق طرفنده استعمالی ۲
[illegible] محلده طوپلی محلده وقوعدن موقع سائره کوستریلمك دیلرسه [illegible]
ویا [illegible] ایدوب غلبه وتوغرغ معاونت ایدیلمکدر ۳ [illegible]

104

تلغرافنامه

نمره	نومرو سی	کلمه سی	تاریخ	دولت عثمانیه نظارت تلغراف و تلفون	الندیغی محل		تاریخ	ساعت	اصلها
۲			ساعت — اول / مکرر	حکومت تلغراف بحریه اندن طولایی برکونا مسئولیت قبول ایتمز	کشیده / اولندیغی محل			اول / مکرر	

II

موقعدن دخی مصالحات موجوده اعطا اتدرمکده ، ۴ اسلاف قوناغه منسوب اسرای حربیه ایله
[illegible] اسرای اسیر دیو قوقی اسما سولنده جمع ایدیلمکده و [illegible]
کلو قدر به تسلیم ولنمکده ، ۵ حدود لرک محافظه سی و اسایش داخله اداره سی ایچون
لزوم کوریلمکده [illegible] ، ۶ [illegible] ، بعد
دو حصه ده اسلاف علاوه اولنمه دولتلرنده مذاکره ایدیلدکدن صکره نظر ایدیلمکده ،
۷ غمالی قوه حولنده حیاتلرنه دیوکا مماثل حصه حاصل ایچون اسکدم ایدیلمکده [illegible]

Yeniha No: 7104/3

105

تلغرافنامه

غرضی	نومروسی	کلاسی	تاریخی	دولت عثمانیه نومسه و تلغراف و تلفون نظارتی حکومت تلغراف عبرانندن طولایی برکونا ...ثالیت قبول ایچر	الندیغی محل		تاریخ	ساعت اول مکرر	معنا
			اول ساعتی مکرر		کشیده اولندیغی محل			اول مکرر	

[illegible] در روم شمایع حولرنده و یا دولت علیه طرفنه اشغال ایدلمه حوله ده بولنان کافه اشقالر
حربه سلاح و لوازم کوترلمه‌سی یاپیلمامه و یا لیمان بلده‌لرنده بولونمه‌یه جقدر. ۷ مبعده مبتولی
تعهد ایدیلمه وقیت ظهور ایده‌جک موقف الحرب نقطه‌سی اشغال قصد اولنمقدر
۸ الیوم شمایع اشغال ایلدیکی بولنان بلده‌لرک دخول محلرنده اتلاف سفائنی طرفنه اشغال
ایتمیه و اتلاف ماکینه بولنان بلده قارشو مسدود بولندرلمی سعدیه‌نک تعیین ایدیلن
تفتیش Aerbe ده شرط مائله‌دن استفاده ایده‌مکدر ۹ اتلاف بولنان عثمانلی

نمونه مکرر ۱۰۰۱

Vesika No: 710/4

108

تلغرافنامه

نمره	نومروسی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه نظارت تلغراف و تلفون نظارتی حکومت تلغرافی جه برانشدن طولایی بوکونا مشروطیت قبول ایتمز	الندیغی محل		تاریخ		ساعت اول مکرر	نصفا
٥			ساعت اول مکرر		کشیده اولندیغی محل				اول مکرر	

ترسانه ولیمانلرنده کی عموم سفاین تجارتی و سائط تسهیلیه‌سی استعمال ایده‌جکدر. ١٠
طوردی تونلوی منفعت طرفندن اشتغال ١١ ایرانک عمال غیر مسلمه‌سنده کی قوای
عمانیه‌نک رعایای جبریه اولمق حدود ترتیبه‌سی مناسبتیله اوکا اعطا ایدیلان امراض ایله مکلف
اولدقلری خدمات اوکا قوای عمانیه طرفندن شمدیکی امر ایدیلدیغی قسم قبانلیسی
منفعت طرفندن دخی تدقیق ایدیلرک طلب اولنوب عمل ایدیلجکدر. ١٢
حکومت محاربه‌سی حسبما اولمق اوزره تلغراف و تلفون اشتراک طورلری طرفندن

نمونه مکرر ٨٠١

مصحف عثمانی

Vesika No: 710/5

507

تلغرافنامه

غرفی	نومرونی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه	الندیغی محل		تاریخ	ساعت	لدا
			باعث — اول — مکرر	نظارت تلغراف و تلفون	کشیده اولندیغی محل			اول — مکرر	
				حکومت تلغرافی محل براشدن طولایی بر کونا				اول — مکرر	
				۱ — شرایط قبول ایدر					

مرقومی ۱۲ نجی یومنده وصل اولان مواد و سائر قوطیلر مع تحریری محلنده صیانت ایلنمش اولدقده
حکمده مقابله کلوب بالیوم محروقات دیگری لوازمات ترکیا مناقصه‌سی ایچون تسهیلات ایراسی
مواد مذکوره‌نک تصحیح برای اخراج ایلنجه‌دن ۱۵ بالحمله قطوط مندرجه اتلاف مراقبه
ضابطه‌سی مأمور ایتدیکدن نوتلر میانه‌سنده یوم مکاتبه عنوانیله تحت مراقبه‌ده بولنان
ماده‌ای قضاسی قطوط مندرجه‌سی واقعدر. اشو قضاسی قطوط بر بسته و تمام
اولمه‌مغله اتلاف ایدلوب تحت اداره‌ده وضع ایدلمکده اقتضا ایدنلر اقتضاسنه نظرن

نمونه مکرر ۸۰۲

Vesike No: 710/6

112

Vesika No: 710/7

تحرير

عرجی	نومروسی	کلاسی	تاریخی	دولت عثمانیه [illegible] حکومت تلغرافیه عثمانیه‌سندن طولایی وکونا مسعودیه قبول ایدر	تصدیق عمل		تاریخ	ساعت	نتیجه
٧			ساعت — اول مکرر		کشیده تصدیق عمل			اول مکرر	

دقت اوقفه‌در. اشو ماده‌ده بالطبع اشغال داخلدر. حکومت عثمانیه باکونك اسعاف مقرحه
بولمه‌قصدیله ۱۶۰۰ جهاز ده عسکر بحر ایله سوق ایتدیکی حالده دخی بونلرك محافظه قطعاتك
ایچون نقلیه اختیاری قوماندانه تسلیم اولنه‌جقدر. وحالبوکه کی قوماندان انطامی محافظه ایچون
مخصص قطعه ایله بابعالی تلغراف ماده‌سی تلغراف ماده‌سی شرائط توفیقاً تقرر ایتدیرلمه‌سی وجهله کرد
بلکه کلدر. ۱۷ طرابلس ده وسفاقسه بولنان عثمانلی قطعاتی ایچون نقلیه ایستیلیان محافظه
قطعاتنه تسلیم اولنه‌جقدر. حکومت عثمانیه تسلیم امریه اطاعت ایدکلری تقدیرده محاربات
دعاوسی قطع ایتمکه تنبیه ایلیه‌جکدر. ۱۸ مصر الحده سیفنه داخل اولدقلری حالده طرابلس وسفاقسه بدرم
ایتدیکلری تقدیرده ایچون نقلیه اختیاری محافظه قطعاتنه تسلیم ۱۹ المانیه اوسر ما

114

تلگراف

تحریری	نومرسی	کلاسی	تلفونی							
۸			ساعت اول / مکرر							

دولت علیه افغانستان

حکومت تلگراف خابرات‌ندن طولایی برکوتا مسئولیت قبول ایتمز

	ساعت اول / مکرر	تاریخ		اندیکی محل			
	اول / مکرر			کشیده زاندیکی محل			

[illegible]

نسخهٔ کتاب

[illegible]

Vesika No: 710/8

116

Vesika No: 710/9

شهرنامه

عربی	نومرسی	کلاسی	تاریخی	شهادتنامه		تاریخ	ساعت	امضا
۹			اول / ساعق / مکرر	حکومت تنظیم ملی جمهوریت افغان طولایی برکوتا مشرقیه شمول ایچ	التدقیق عمل / کشیده / التدقیق عمل		اول / مکرر	

ظهور شده مکتوب ملی جرگه که تشکیل شده است بالقوه اتلاف زرولکدی محافظ ایدیلر
حکومت حکومت خانه ابو شنه بحرانات ۱۹۱۸ شمسی تشریه اولنده اوتوز نمی کوفی
وسطی ساف محلی ایله وقت خصه نه نقل ایلیه کلنه ایدیلر حکومت قوانینی سفاره
حرب شده طلبنده موجود دی لیجانه لکه آنلار انا محوه نه چاغنده ۱۹۱۸ شمسی تشریه اولنده
وتوز نمی کونی تشکیه اولنه جه ایضا ایدیلشدر

سعدالله شاه محمد حسین دوق ۱۰ اوتوز غزال طوبیه

118

711 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığı tarafından evvelce teşkil edilen İlga karargâhlarının görülen lüzum üzerine faaliyetlerinin aksamaması için verilen bir emri göstermektedir.

Vesika No.: 711

Adana
2/11/34

Yıldırım
Ordular Grupu K.
Menzil ve İkmal
Şubesi
3
Numara
559

İkinci Ordu Kumandanlığına

1 — Birçok malzeme vesaire teslim edecek Alman kıtaatı İlga karargâhlarını bulamıyarak Grupa müracaat etmekte, Adana İlga Karargâhı memurini ise Almanların eşya vesaire teslim etmediklerini Grupa gelerek bildirmektedir.

2 — Diğer taraftan Alman Baytarı Binbaşı Sime Bey Grup Serbaytarına yalnız Yenice'de Alman kıtaatından 1200 hayvan teslim edileceğini bildirmiştir.

3 — Bu anlaşamamazlık ve tertibatın amelî bir tarzda yapılamaması sebebiyle birçok intizamsızlıklar tevlidine, eşya, malzeme ve hayvanatın ziyaına meydan verilmemesi iktiza eder. Bunun için İlga karargâhlarına mensup oldukları Ordular ve Menziller tarafından Grupun 30/10/34 tarih ve 3/528 numaralı emri şek ve şüpheye mahal kalmıyacak veçhile tebliğ edilmeli ve buna ayrıca talimatı muvazzaha ilâve edilmelidir. İlga karargâhları göze çarpacak yerlerde teessüs etmeli ve Türkçe, Almanca levhalarla yerlerini belli etmelidir.

İlga karargâhlarının civarında alınacak eşya ve malzeme için depo binaları, hayvanat, araba ve otomobillerin tecemmuune mahsus park mahalleri bulunmalıdır. Bâzen İlga karargâhlarının alacağı meselâ: Malzemei sıhhiye o karargâhın mensup olduğu Sıhhiye Müfettişi, eşya ve teçhizat, erzak mensup olduğu Levazım Heyeti taraflarından kendi ambar ve depolarına celbedilme-

dir. Hulâsa hertürlü tafsilâtın tesbit ve emir edilmesine imkân olmadığından teslim ve tesellümde intizamın temini için ne yapılmak lâzımsa icrası alâkadarana terettüp eder.

İlga karargâhlarının yevmiye teslim aldıkları herşey Grup Üçüncü Şubeye telgrafla bildirmeleri tekiden tebliğ olunur.

FahriYaver-i Hazreti Şehriyari
Y. O. G. Kumandanı
M. Kemal

N

ŞUBE
I. M 3/11/34

Bizim emir etmediğimiz birşey varmı
Birde İlga Karargâhı mevkıi öğrenilsin
Şerif Efendi beraber gideceğim

110

آطنه
٢٤/١١/٤

٢
٥٥٩

آنجق ارزوحاتدن

١ - برجوه مالزمه وتأره تسليم ايده جك آلمانه قطعاتی انقره اجاهدی بولوبه رسه طروبه مراجعت ايتمكده ، آطنه انقره اجاهدی
ماعدا غالب آلمانلر اشيا وتأره تسليم ايتمكده طروبه جولين بولونمكده در .

٢ - ديگر طرفدن آلمانه بطری تجهيزاتی ايچون طروبه ايرسلرينه بالكز بيك ٢٠٠٠ جوانه تسليم ايديلجك بيلدرلمشدر

٣ - بو آطنه مالزمه وتجهيزاتك عملی برطرفده يابيلماسی سبيله برجوه انقره مرتعد توليرينه ، اشيا مالزمه وجوانات مباينه
ميدانه ويرلمسی اقتضا ايدر . بونك ايچون انقره اجاهدينه منسوب اولدقجه ، دولر وقرلر طرفندن طروبك ٢٠/٤٠٠
تاريخ و ٥٢٨ نومرولی امری شك وشبهه يحل قالميه جق وهمده تعيين ايديلمش وبوجا آيرجه تعليمات موجبنجه علاوه ايديلمكدر
انقره اجاهدی كوزه مايه برجوه برلرده تأسيس ايتمش وتركجه آلمانجه لوحه لرله برلرينه بيلديرمشدر .
انقره اجاهدينك جوانده آلدقجه اشيا ومالزمه ايچون ده يونبالری ، جوانات ، آرابه واولتومبيلرده
مخصوصا بر قسمك بولونمسی در . بعضا انقره اجاهدينه آلدقجه مثلا مالزمه ايچون انقره اجاهدينه منسوب اولديغی حالده ،
اشيا وتجهيزاته ايسه منسوب اولديغی لوازم حقنی طرفندن كندی اشيا ودويلرينه جلب ايديلمكدر . حتی بو دويلر
تفصيلات تثبت وامرايله انقره ومعتمد تسليم وتسلمده انقره ملك نائبی ايچون ، بايچون بدرجه اجرای علاقه دار
ترتيب ايدر . انقره اجاهدينه بو تسليم آلدقدن صكره طروبه اجاهدی شهر نيفراغه بيدرمكی تأكيد ايتمش اولور .

فخری پاشا حضرتلری
عالی قوماندانلغنه

آطنه
٢٤/١١/٤

بو امر اجراسنه بكز برسكداری
برياسنه تاقرا خاص موجبنجه اداره سنه
تبليغ تدبير ايلرز ايلم

1R

712 No lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının Grup bölgesindeki İtilâf esirleri hakkında emrindeki birlik ve müessese lerden bâzı bilgiler isteyen bir emrini göstermektedir.

Vesika No.: 712

Adana
2/11/34

Yıldırım
Ordular Grupu Kumandanlığı
Menzil ve İkmal Ş.
3
Numara
552

İkinci Ordu Kumandanlığına

Grup mıntakasında mevcut bilûmum üseranın milliyetleri ve şimdi ne ile iştigal ettikleri nerelede bulundukları tasrih edilmek üzere mikdarlarının serian Grupa işarı tebliğ olunur. İkinci, Yedinci Ordulara, Başmenzil Müfettişliğine, Adana Hat Komiserliğine, Bağdat Hattı İnşaat Kıtaatı Kumandanlığına tebliğ edilmiştir.

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
Y. O. G. Kumandanı
M. Kemal

İkmal
1761 N

Şube
I. M
2/11/34

143

124

تسلیم ایدن
اردو لغت و ترکی لغت
متروکات کمال سعدی
نمره
٥٥٤

آلف
٢٦/١١/٤

٥٠

آنجی اردو قوماندانلغنه

غزوه منطقه سنده موجود بالعموم اهالی مسلمه‌ی وجودی نه ایله اشتغال ایدیجی نه‌لرده
بولنمقده‌ی تقریباً ایدلمک اوزره‌در. مقدماً اهالی‌یه اشعار ایچون اولنور
آنجی بیرنجی اردوده، ماهه قزل قشلاقده، آلمه قزل قشلاقده، آلمه خط قوجه‌ریکده،
بغداد خطی اقشاماتی قوماندانلغنه بیلدیریلمشدر.

قوماندان
ی. ا. ی قوماندانی

آلف
١٧٦١

٢٦/١١/٤

126

713 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının Almanlardan teslim alınmakta olan fennî malzeme ve otomobillerin bakımı üzerinde birliklerine verdiği emrin aslını göstermektedir.

Vesika No.: 713

Adana
2/11/34

Yıldırım
Ordular Grupu Kumandanlığı
Menzil ve İkmal Ş.
3
Numara
551

İkinci Ordu Kumandanlığına

1 — Kıymeti milyonlara bâliğ birçok malzeme-i fenniye Almanlardan teslim alınmaktadır. Bunlar meyanında bilhassa otomobillerin idaresi ve işletilmesi Grupun en mübrem ihtiyacıdır. Buna muvaffak olunabilmek için, bilûmum kıtaatta mevcut şoför, tamirci ve otomobilden anlar zâbitanın tefrikıyle bu emrin tebliğ olunduğu her makamda birer otomobil müfrezesi teşkili ve bilâhara kollara tevziatı yapılmak üzere müfrezeler kuvvetlerinin Grupa işarı.

2 — Elyövm muhtelif kumandanlıklar taraflarından kullanılan her binek otomobiline ancak birer şoför verilecektir. Bunlarda mevcut fazla şoförlerin dahi tefrikıyle teşkil olunacak müfrezelere ithalleri tebliğ olunur.

3 — İkinci, Yedinci Ordulara, Başmenzil Müfettişliğine, Adana Menzil Müfettişliğine, Bağdat Hattı İnşaat Kumandanlığına, Adana Hat Komiserliğine tebliğ edilmiştir.

İkmal
1762

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
Y. O. G. Kumandanı
M. Kemal

N

Şube
L M 2/11/34

بیلدیرر
اردو ترقی قومی اثاثه
متروکه و اکمال شعبه سی
نمره
۵۵۱

آلمنه
۲۹/۱۱/۷

آنجی اردو قوماندانلغنه

۱ - قیمی صیوغره بالغ برجوقه مالزمه قسم آلمغه در. بونلرک صایسنده بالخاصه اونیوورسیتده اوقومقده اولان برم اخصاصیدر. بونلر موقعه اولدیغی ایچون بالعموم قطعیاندن موجود دکلدر. اونیوورسیتده آچلمش طابورلرده تعریف بولمرلر. آنجق اولسونلر خرمنجاده بر اونیوورسیتده مفرزه تشکیلی دلالتنده قویلسه، تولیسانی بالجمله مفرزه و قومطانلغه اشاره.

۲ - الیوم مختلف قوماندانلغه مرجعزدن قوللانیلان هر بنک اونیوورسیته محصوص بر صیوغره ویریلمکده. بونلرده موجود فقط صیوغرلرک دخی تعریفنه تشکیل اولنان جمله مفرزه لره اخالدن بیوک اولور.

۳ - آنجق بدنجی اردوده، بایه نزل مفتشلکی، آلمه نزل مفتشلکی، بغداد خطی انشاآت قوماندانلغنه، آلمه خط قوماندانلغه تبعیت ایلیشدر.

تحریراً و حضرت استدلارینه
ع ! بغ قوماندانلغی

آلمان
۱۷-۶-۷

N

۲۶/۱۱/۷

۱۹

130

714 No. lı vesikanın açıklaması

Yıldırım Ordular Grupu Kumandanlığının, Başkumandanlık E. U. Rs. nin 710/A, B sayılı emir ve yayınlarına verdiği karşılığın aslını göstermektedir.

Vesika No.: 714

Adana	Numara	Numara
3/11/34	18	565
		Acele Şifre

Başkumandanlık Erkânıharbiye Riyaseti Celilesine

1 — Mütareke şeraitini havi emri samilerini aldım. Her Ordunun kendine ait hususatı derhal tatbik etmesi emir buyuruluyor. Tatbikata başlanabilmek için, şeraitin pek umumî olan bâzı mevadının istihzahına mecburiyet gördüm. Mevadı mezkûreyi sırasiyle arzedeceğim.

2 — Madde 10 — Toros tünellerinin müttefikler tarafından işgali hakkındaki maddenin tavzihi lâzımdır. Toros tünelleri denilen tüneller en son açılan iki tüneldir. İşgal edilecek yalnız bunlar mıdır? İşgalin mahiyeti o kısmındaki hattın işletilmesine de şâmil midir? Yoksa muhafaza tertibatından mı ibaret kalacaktır. Büsbütün ayrı bir grup teşkil eden Amanos tünelleri bu meyanda mıdır? Toros tünellerini tutacak Kuvayi işgaliye miktarı nedir ve nereden gelecektir?

Suriye hududunu, Suriye Vilâyetimizin hududu şimalisi addetmekle beraber bu hususta başkaca bir noktai nazar ve karar var ise bildirilmesi lâzımdır. Suriye'de terkettiğimiz ve bizimle irtibatı olan hiçbir kıta yoktur. Hicaz'da bir kuvve-i seferiyemiz vardır. Onunla da telsizle dahi irtibatımız yoktur. (Kilikya) havalisinin (Adana) Vilâyetinin bir kısmı mühimmini ihtiva ettiği malûm ise de hududu meçhuldur. Bunun tasrihi icabeder.

3 — Terhise müteallik mukarreratı katîyenin icraatı saire ile pek ziyade alâkası vardır. Şartnamenin 20 nci maddesinde mezkûr olan talimat nereden ve ne vakit alınacaktır. Bu hak tamamiyle Hükûmetimize mi, yoksa müttefiklere mi aittir?

4 — Mütareke şeraitinden her Ordunun kendine ait hususatı derhal tatbika başlaması emir buyurulduğuna göre müttefiklerle müştereken tanzimi icabeden hususatta müttefiklerin müracaatına intizar edilmeksizin tarafımızdan heyetler izamiyle mükâlemeye şuru edilmesi mi talep buyrulmaktadır? Mevadı mâruza hakkında izahatı lâzime alınıncaya kadar Orduca ittihazına tevessül edilen tedabiri berveçhizir arzederim:

131

1 — Yalnız mükâleme heyetleri teşkili.

2 — Grup mıntakasındaki sevahilde vaz ve ilka edilmiş olan torpilleri taramak veya ref etmek hususunda talebedilecek muaveneti ifa için bir Bahriye müfrezesinin ihzarı.

3 — Üserayı harbiye ile Ermeni üsera ve mevkufîninin nakline ait tertibat.

4 — Kadroları en genç efradtan doldurulmak üzere kuvvetli bir fırka teşkili ve jandarmanın takviyesi.

5 — Fazla mevad ve malzeme-i askeriyenin Toros şimaline nakli ve hiçbir suretle tahribata meydan vermiyecek tedabir ittihazı.

6 — Şimendüfer işletme umurunun Alman sivil memurininin dahi çıkarılacağına nazaran tanzimi. Grup bu hususta İstanbul'dan âzami muavenete intizar eder.

7 — Terhis edilecek kuvvetlerimize ait teçhizat, esliha, cepane vesaiti sairenin cem ve itharına ait tertibattan ibarettir.

Fahri Yaver-i Hazreti Şehriyari
Yıldırım Ordular Grupu K.
M. Kemal

Sadet

Şifre ettim
3/11/34 saat 2.10 sonra
İmza okunamadı

132

نمره
٥٦٥

آطه
٢٤/١١/٢

بسم الله الرحمن الرحيم

عمله سنده

لوصف

١٨

شاید شرائطنده هر اردوده سبندنه عائد خصوصات

١ — مادده ١٠ — مادده نك توضیحی لازمدر. صلح آجیلاره ایکی تورلو. اشغالیه یه حاجب یاتاق بولنمامیدر؟ اشغالك مانعی اوقسونه. قطع المشلوسنده شاملدر؟ بوقه محافظه نوبتیاری تشکیلنده قوماندانك قرارنده بولنمالری لازمدر. بو صورتده

مراکز مدد و حفظ البضاعات / ازمه النجم ، فی ارا ...

انحاذ به توسل نیلیه تابع ی یدوه زیر نخلا ایدرم

۱ - باکز رعایا لحفظاری تشکیل

۲ - مزید منفعت سواحلده دخی دقیقا ایدلمه ...

طوبیلاری طاعه دیار فوائد حاصله ، ضبط ایدلمه

معادنی ایفا ایدوب بر بحر بلا وقوعه سنه احضاری

۳ - اسرای حرب ایله ارمنی اسرا و موقوفینه نفقه ...

۴ - مادر ولری الی انجو اخراجده طولدیرلمو ...

دوانده ... تقویه ی طوری شکلنه نقل ...

۵ - فصله مواد مالزمه تکدیر نسه طوری ...

تحریبانه بیله ویریله دیه تابع انحاذی

۶ - سخندوفرا تشکیلی امور نسه ... اکاه سوق و ...

چیفلر بلا حفظ نظم ، غروب بعضصده اشتباه ...

۷ - ترضیه ایدیله جه فوتلرده عامه نجاتدا اساک ...

وسائط سائره نسه بجهد ادخال ...

خری ... حفظ ...

بیله ایدم ایدد / ...

نسخه ابنم

135

Fiati 3 Lira